

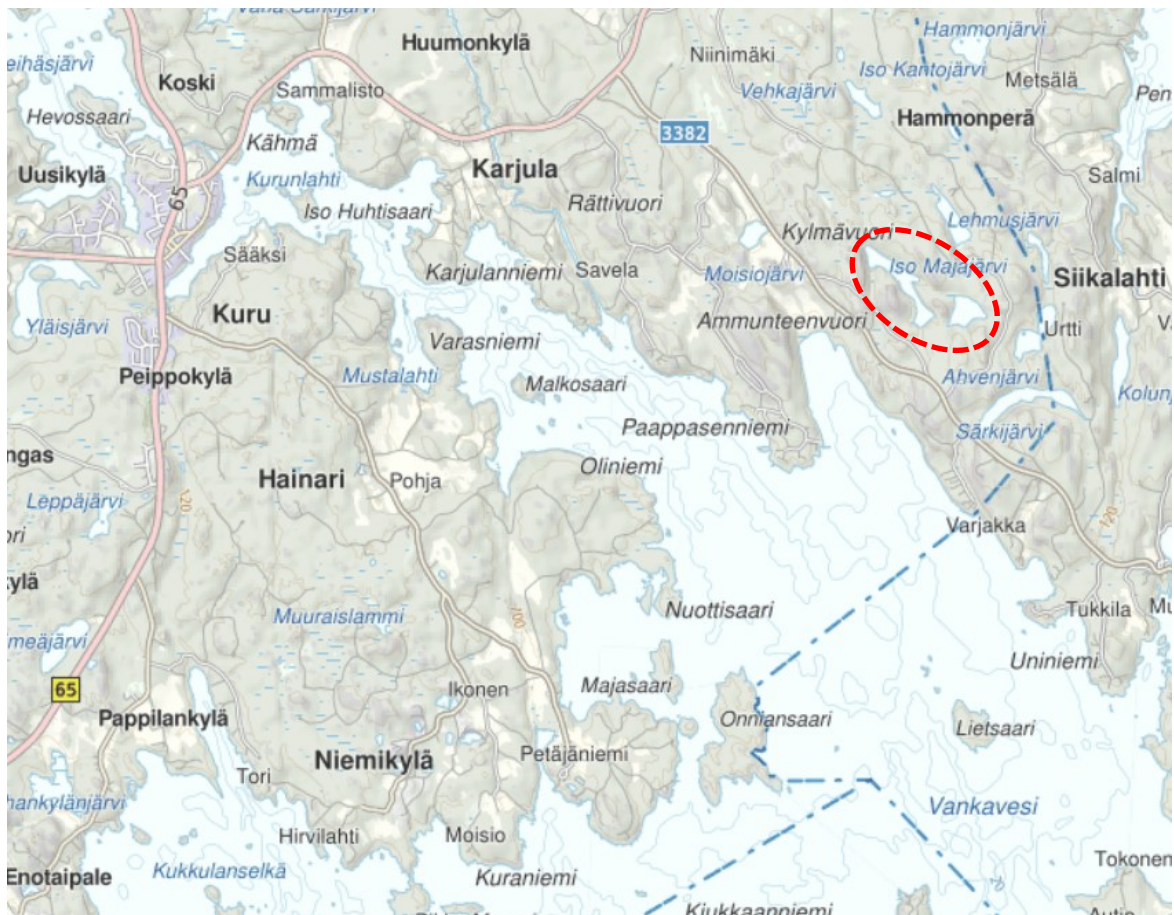
YLÖJÄRVEN KAUPUNKI

Osa tiloista Kuru-Resort 980-461-3-11 ja
Pieni Majajärvi 980-461-3-13

PAAPPASENNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOS

Kaavaselostus

13.5.2020, 3.9.2020, 4.12.2020

Kaava-alueen sijaintikartta

KAAVASELOSTUS, JOKA KOSKEE 4.12.2020 PÄIVÄTTYÄ RANTA-ASEMAKAAVAKARTTAA.

1 TUNNISTETIEDOT

Kaavan nimi: Paappasenniemen ranta-asemakaavan muutos
Kunta: Ylöjärvi
Osa tiloista: Kuru-Resort 980-461-3-11 ja Pieni Majajärvi 980-461-3-13

Kaavan laadittaja ja tilojen maanomistaja:

Timo Ahomäki

Kaavan laatija: Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa /
maanmittausteknikko Mika Heikkilä
Itsenäisyydenkatu 11, 33500 TAMPERE
puh. 0400 234 134
mika.heikkila@ymparistonsuunnittelu.fi

Kaava-alueen sijainti

Ranta-asemakaavan muutos laaditaan Ylöjärven kaupungin Iso Majajärven ja Pieni Majajärven ranta-alueelle (Kansilehden kuva).

Iso Majajärven ranta-alue kuuluu tilalle Kuru-Resort 980-461-3-11 ja Pieni Majajärven tilalle Pieni Majajärvi 980-461-3-13. Suunnittelualue sijaitsee n. 10 km:n päässä Kurun taajamasta. Alueen pinta-ala on n. 37,6 ha ja alueella on rantaviivaa n. 3,5 km.

Ranta-asemakaavan muutoksen vireille tulosta on kuulutettu 8.1.2020.

Käsittely- ja hyväksymispäivämäärät:

Ylöjärven kaupunginhallitus:

Ylöjärven kaupunginvaltuusto:

Voimaantulo:

SISÄLLYSLUETTELO

1	TUNNISTETIEDOT	2
2	TIIVISTELMÄ	4
2.1	KAAVAPROSESSIN VAIHEET	4
2.2	RANTA-ASEMAKAAVAN SISÄLTÖ	4
2.3	RANTA-ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMINEN	4
3	LÄHTÖKOHDAT	5
3.1	SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA	5
3.1.1	<i>Alueen yleiskuvaus</i>	5
3.1.2	<i>Luonnonympäristö</i>	5
3.1.3	<i>Rakennettu ympäristö</i>	8
3.1.4	<i>Maanomistus</i>	9
3.2	SUUNNITTELUKILPAILU	9
3.2.1	<i>Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset</i>	9
4	RANTA-ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	12
4.1	SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET	12
4.2	OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ	12
4.2.1	<i>Osalliset</i>	12
4.2.2	<i>Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt</i>	12
4.3	RANTA-ASEMAKAAVAN TAVOITTEET	13
5	RANTA-ASEMAKAAVAN KUVAUS	13
5.1	KAAVAN RAKENNE	13
5.2	MITOITUS	14
5.4	ALUEVARAUKSET	14
5.4.1	<i>Korttelialueet</i>	14
5.4.2	<i>Muut alueet</i>	14
5.4.3	<i>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (luo)</i>	15
5.4.4	<i>Ajoyhteydet</i>	15
5.5	KAAVAN VAIKUTUKSET	15
5.5.1	<i>Vaikutukset rakennettuun ympäristöön</i>	15
5.5.2	<i>Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan</i>	15
5.5.3	<i>Sosiaaliset vaikutukset</i>	16
5.5.4	<i>Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen</i>	16
5.5.5	<i>Taloudelliset vaikutukset</i>	16
5.6	YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	16
5.7	KAAVAMERKINNÄT JA –MÄÄRÄYKSET	16
6	RANTA-ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	17
6.1	TOTEUTUSTA OHJAAVAT JA HAVAINNOLLISTAVAT SUUNNITELMAT	17
6.2	TOTEUTTAMINEN JA AJOITUS	17
6.3	TOTEUTUKSEN SEURANTA	17

LIITTEET

1	OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
2	LUONTOSELVITYS
3	ARKEOLOGINEN INVENTOINTI
4	VASTINEET KAAVALUONNOKSESTA SAATUIHIN LAUSUNTOIHIN
5	VASTINE KAAVAEHDOTUKSESTA SAATUUN LAUSUNTOON
6	ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Ranta-asemakaavan muutoksen valmistelu on aloitettu maanomistajan aloitteesta keväällä 2019.

Ylöjärven kaupunginhallitus teki ranta-asemakaavan muutoksen aloituspäätöksen 25.11.2019.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin julkisesti nähtävillä 8.1.-7.2.2020.

Kaavamuutoksen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta kuulutettiin 8.1.2020 Ylöjärven Uutisissa, kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin Internet-sivuilla. Naapuritilojen maanomistajia tiedotettiin asiasta kirjeitse. Osallisilla oli mahdollisuus ilmaista mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavan muutosluonnos ja kaavamuutoksen valmisteluaineisto pidettiin julkisesti nähtävillä (valmisteluvaiheen kuuleminen) 1.7.-14.8.2020. Kaavaluonnoksen nähtävillä olosta kuulutettiin 29.6.2020. Naapuritilojen maanomistajia tiedotettiin asiasta kirjeitse. Osallisilla oli mahdollisuus ilmaista kaavaluonnoksesta mielipiteensä. Kaupunki pyysi aineistosta tarvittavat lausunnot.

Pirkanmaan ELY-keskus ja Pirkanmaan maakuntamuseo antoivat lausuntonsa luonnosvaiheen aineistosta. Pirkanmaan pelastuslaitos ilmoitti, ettei kaavaluonnoksesta ole huomautettavaa. Kaava-aineistosta ei esitetty mielipiteitä. Lausuntoihin laaditut ja Ylöjärven kaupungille osoitetut vastineet ovat selostuksen liitteenä 4. Liitteessä on esitetty lausuntojen huomioiminen kaavaratkaisussa.

Kaavaehdotus valmistui 3.9.2020. Ehdotusaineisto pidettiin julkisesti nähtävillä 7.10.-6.11.2020. Kaavaehdotuksen nähtävillä olosta kuulutettiin ja naapuritilojen maanomistajia tiedotettiin asiasta kirjeitse. Osallisilla oli mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Kaupunki pyysi aineistosta tarvittavat lausunnot. Kaavaehdotuksesta ei jätetty muistutuksia. Pirkanmaan ELY-keskus antoi lausunnon, johon laadittu vastine on selostuksen liitteenä 5.

Ranta-asemakaavan yleismääräyksiin lisättiin määräys: Tonttien rakentamaton osa on säilytettävä luonnonomukaisena ja rakennusten ja rannan välissä on säilytettävä suojapuustoa. Kaavaselostuksen kohtia 4.3 ja 5.5.2 täydennettiin.

2.2 Ranta-asemakaavan sisältö

Ranta-asemakaavan muutos koskee Iso Majajärven ja Pieni Majajärven ranta-alueella voimassa olevan ranta-asemakaavan loma-asuntojen korttelialuetta (RA-1) ja matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM) sekä retkeily- ja ulkoilualueetta (VR) ja maa- ja metsätalousaluetta (M).

Loma-asuntokortteli/rakennuspaikka siirretään ranta-asemakaavan muutoksella Iso Majajärven länsirannalta Pieni Majajärven itärannalle ja matkailua palvelevien rakennusten korttelialue Iso Majajärven itärannalle. Muu osa suunnittelualueesta osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi.

Kaavamuutoksella muodostuvan RA-5-rakennuspaikan kerrosala saa olla enintään 150 k-m² ja RM-alueen enintään 500 k-m².

2.3 Ranta-asemakaavan toteuttaminen

Kaavan mahdollistama rakentaminen toteutetaan maanomistajan tarpeiden ja aikataulun mukaisesti.

3 LÄHTÖKOHDAT

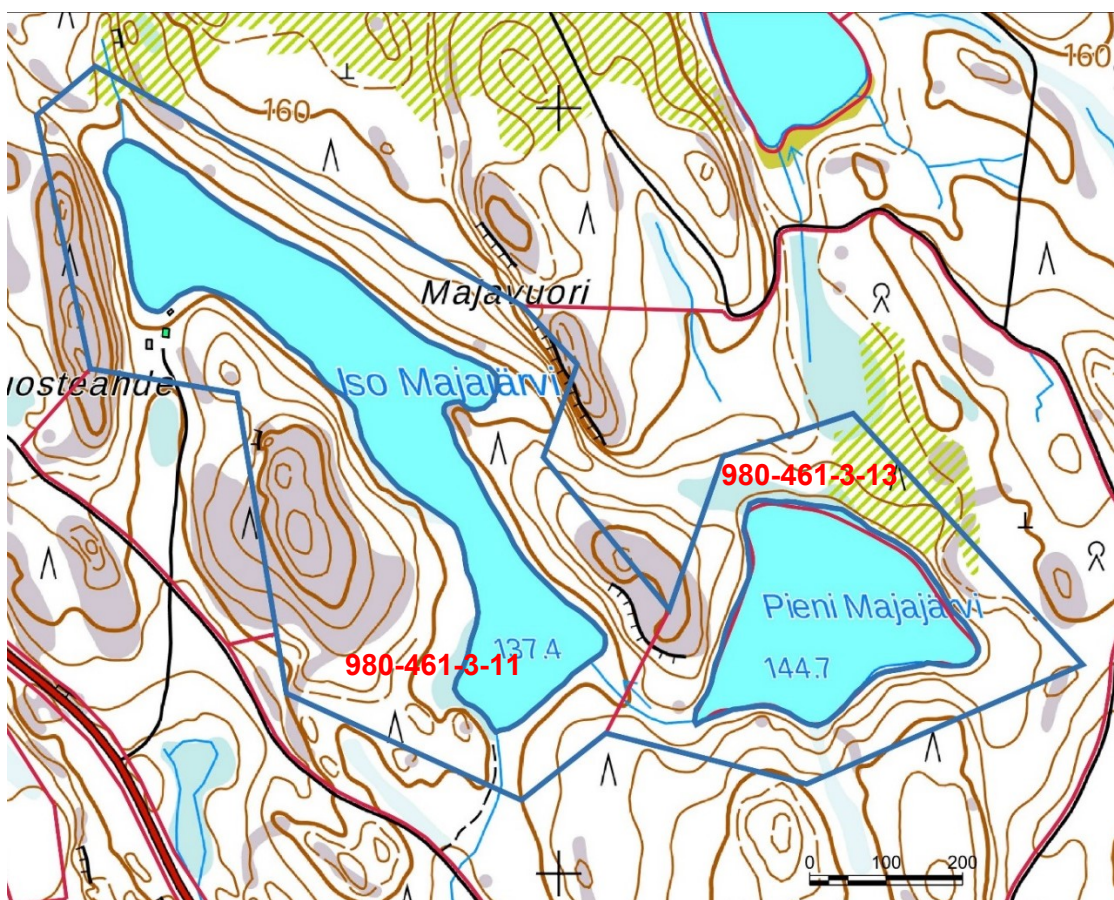
3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Ylöjärven kaupungin keskiosassa lähellä Ruoveden kunnan rajaa. Alueeseen sisältyy Iso Majajärven ja Pieni Majajärven ranta-alueet. Suunnittelualue on kuulunut ennen kuntaliitosta Kurun kuntaan. Ranta-asemakaavan muutos laaditaan osalle tilojen Kuru-Resort 980-461-3-11 ja Pieni Majajärvi 980-461-3-13 aluetta.

Suunnittelualueen pinta-ala on n. 37,6 ha ja alueella on rantaviivaa n. 3,5 km. (Kuva 1)

Iso Majajärven rannalla sijainneelle Majajärven metsätyökämpälle, tallille ja saunarakennukselle tehtiin kuntoarvio huhtikuussa 2019. Rakennuksille myönnettiin purkulupa niiden huonokuntoisuuden vuoksi. Purkutytöt on suoritettu ja suunnittelualue on nyt kokonaisuudessaan metsätalouskäytössä.

Kuva 1. Suunnittelualue on rajattu sinisellä.

3.1.2 Luonnonympäristö

Luonnonolosuhteet

Suunnittelualueelle on laadittu luontoselvitys kesällä 2019. Alueelta tunnetaan vanha isotorasammal-esiintymä, jonka vuoksi osalla aluetta toteutettiin isotorasammalen erillisinventointi. Inventoinnissa ei löytynyt uusia esiintymiä.

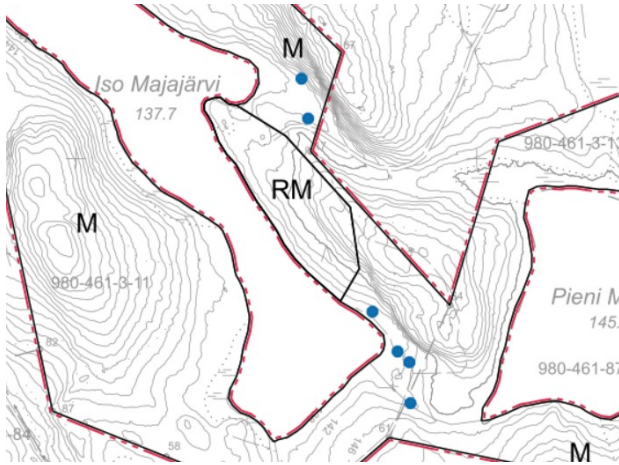
Molempia järviä reunustaa kapea havumetsäpuuvaltainen metsävyöhyke, mutta muilta osin päätehakkuualoja ja taimikoita on varsin runsaasti. Majavuorella on korkeita jyrkänteitä, jotka ovat hyvin edustavia alusmetsineen. Niiden luona on myös korpea. Metsät ovat rantojen tuntumassa pitkälti kuusivaltaista tuoretta kangasta, mutta erityisesti järven eteläpuolen kallioalueilla on myös kuivahkoa kangasta.

Viitasammakko (EU:n luontodirektiivin liite IV (a))

Tutkimusalueella ei havaittu viitasammakoita maastoinventointien aikana. Rannat ovat pääosin melko karuja, mikä voi selittää osaltaan, ettei lajia esiintynyt kohdejärvillä.

Liito-orava (EU:n luontodirektiivin liite IV (a))

Tutkimusalueelta ei löydetty tuoreita papanoita, mutta Iso Majajärven koillispuolelta löydettiin kuudesta eri paikasta vanhoja, tummuneita papanoita, jotka ovat luultavasti vuodelta 2018. Havainnot jakaantuivat kahden jyrkänteen aluskuusikoihin, jotka ovat lajille soveliaita elinympäristöjä. Liito-oravan liikkumista varten suositetaan jätettävän ns. ekologiset käytävät muille puustoisille alueille.

Kuva 2. Liito-oravahavainnot. Havaintopaikat merkitty sinisellä.

Linnusto

Alueen pesimälinnusto on melko yksipuolista, ja valtaosa on tavanomaisia metsämaiden lajeja. Huomiota arvoisiin lajeihin alueella lukeutuu EU:n lintudirektiivin I-liitteen pyy ja pohjantikka (pohjantikka myös Suomen erityisvastuulaji), valtakunnallisessa uhanalaisuusluettelossa erittäin uhanalainen (EN) hömötiainen ja vaarantuneet (VU) pyy ja töyhtötiainen sekä Suomen erityisvastuulajeista tavi ja telkkä.

Alueella pesivillä tavanomaisilla lajeilla on vastaavia elinympäristöjä runsaasti tutkimusalueen ulkopuolella, minkä vuoksi suurinta osaa ei tarvitse huomioida erityisesti hankkeessa. Lisäksi monilla huomion-arvoisilla lajeilla ei ole yleensä vuosittain sama pesimäpaikka. Alueelta voidaan kuitenkin rajata kaksi erityistä aluetta, joilla on merkittäviä linnustollisia arvoja. Näistä Iso Majajärven koillis- ja itäpuolen laajempi raja on hyvin merkittävä, sillä alueella pesi kaksi pohjantikkaparia ja muita vanhanmetsän lajeja. Myös järven pohjoisrannalla on vanhanmetsän lajien osalta arvokas alue. Nämä kaksi arvokasta aluetta suositetaan säästettävän ennallaan, sillä erityisesti pohjantikkojen keskittymä on eteläisessä Suomessa nykyään hyvin harvinaista.

Kasvillisuus

Tutkimusalueen kasvillisuus on hyvin rikkonaista, sillä alueella on tehty useita hakkuita, minkä vuoksi Iso ja Pieni Majajärvi ovat rantametsineen ikään kuin saarekkeena hakkuualojen ja taimikoiden sisällä. Molemmat järvet ovat varsin karuja, eikä rehevää vesikasvillisuutta esiinny.

Metsät ovat suurelta osin kuusivaltaista mustikkatyyppin (MT) tuoretta kangasta. Paikoin esiintyy myös käenkaali-mustikkatyyppin (OMT) lehtomaista kangasta. Erityisesti kalliomuodostumien päällä on puolukkatyyppin (VT) kuivahkoa ja kanervatyyppin (CT) kuivaa kangasta. Iso Majajärven koillispuolella on hyvin korkeita kalliojyrkänteitä, joista suurimman edustalla on edustavaa korpea. Suurin kallioalue on järven eteläpuolella, jossa puusto on mäntyvaltaista.

Alueelta löydettiin viisi metsälain 10 § mukaista arvokasta kasvillisuuskohtetta, joista kaksi koskee kalliojyrkänteitä alusmetsineen, kaksi korpikuvioita ja yksi noroa. Kuvioita ei ole Metsäkeskuksen aineistoissa (Metsäkeskus 2019), mutta ne ovat kuitenkin metsälain mukaisia kohteita, jotka tulee huomioida

asianmukaisesti maankäytön suunnittelussa. Majajärvien välisen noron ja Iso Majajärven koillispuolen jyrkännekokonaisuus lehtokorven kanssa muodostaa poikkeuksellisen edustavan ja arvokkaan kasvillisuusalueen. Alueelta löydetyt putkilokasvilajit eivät olleet uhanalaisia tai muuten huomionarvoisia. Tutkimusalueelta ei myöskään tunneta vanhoja havaintoja uhanalaislajistosta (Pirkanmaan ELY-keskus 2019).

Lepakot (EU:n luontodirektiivin liite IV (a))

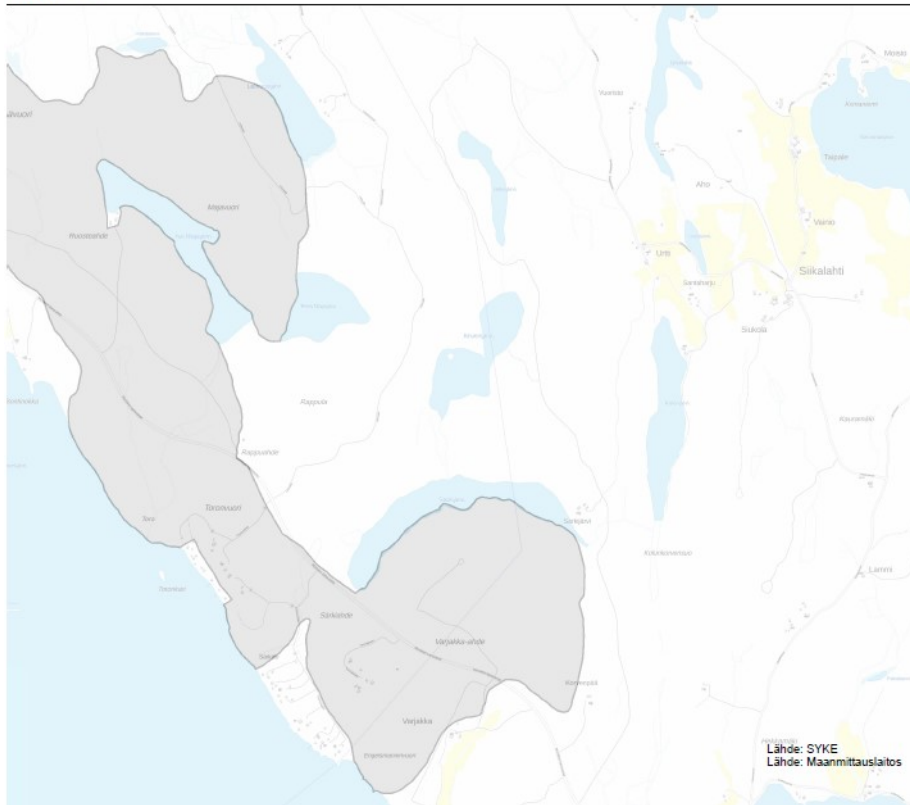
Selvitysalueella havaittiin lepakkolajeista pohjanlepakko ja vesisiippa.

Merkittävimpiä luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltuja lepakoiden lisääntymis- ja levähdysalueita ovat kaksi Iso Majajärven itäpuolista kalliojyrkännettä. Molempien jyrkänteiden edustalla on lepakoille arvokkaita ruokailupaikkoja. Myös Pieni Majajärven luoteisosassa on arvokas ruokailualue. Lepakot siirtyvät ruokailualueelta toiselle ja jyrkänteiden välillä. Nämä arvokkaat alueet tulee huomioida EUROBATS-sopimuksen mukaisesti maankäytön suunnittelussa.

Luonnonsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvia kohteita tai luonnonsuojelualueita, suojeluohjelmien alueita eikä merkittäviä ympäristöhäiriöiden lähteitä. Osa suunnittelualueesta on valtakunnallisesti arvokasta kallioaluetta Kylmävuori-Engelmannivuori.

Ympäristökarttapalvelu Karpalo
21-huhti-2020

Kuva 3. Valtakunnallisesti arvokas kallioalue.

Vesistöjen ominaispiirteet

Majajärvet kuuluvat Kokemäenjoen päävesistöalueeseen. Iso Majajärven pinta-ala on 10,31 ha ja rantaviivaa on 2,32 km. Majajärvellä on rantaviivaa 1,09 km ja vesialaa 6,18 ha.

Pienen Majajärven vedet laskevat Ison Majajärven eteläpäähän, josta vedet laskevat edelleen Vankaveteen. Valuma-alue on järven tilavuuteen nähden pienikokoinen, ja veden vaihtuvuus on siksi erittäin hidasta. Valuma-alue on lähes luonnontilaista karua metsämaastoa.

Ison Majajärven vedenlaatutuloksia on käytettävissä vuosilta 1983 ja 1987. Iso Majajärvi soveltuu virkistyskäyttöön erinomaisesti. Vesi on kirkasta, väritöntä ja vähähumuksista. Myös ravinnetaso on alhainen.

Pienen Majajärven vedenlaatutuloksia on käytettävissä vuodelta 1964. Pieni Majajärvi soveltuu virkistyskäyttöön käytettävissä olevien tulosten perusteella erittäin hyvin. Vesi on lähes väritöntä ja vähähumuksista. On kuitenkin huomattava, että käytettävissä olevat tulokset ovat varsin vanhoja.

(Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys, Järviwiki)

Pohjavesialueet

Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueella.

Virkistys

Suunnittelualueen lähiympäristön virkistyskäyttö on luonteeltaan lähinnä jokamiehenoikeudella tapahtuvaa liikkumista ranta- ja vesialueilla.

Suunnittelualue kuuluu Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa Ylöjärven Kurun, Ruoveden Muroleen ja Ammunteenvuoren-Rättivuoren kallioalueiden muodostamaan vyöhykkeeseen, joka on osoitettu matkailun ja virkistyskehittämisen kohdealueeksi. Iso Majajärven länsipuolelle on maakuntakaavassa osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti. Merkintä osoittaa ensisijaisesti tarpeen reitille.

Maisema

Suunnittelualue ei kuulu valtakunnallisesti arvokkaisiin tai arvokkaiksi luettaviin maisema-alueisiin.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Alue ei kuulu arvokkaiksi luokiteltuihin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Suunnittelualueelle on laadittu arkeologinen inventointi syksyllä 2019 (Mikroliitti Oy). Alueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Inventoinnissa alueelta ei löytynyt muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi arvioitavia arkeologisia jäännöksiä.

Väestö ja rakennuskanta

Suunnittelualue on rakentamatonta ranta-alueita. Lähiympäristössä ei sijaitse asutusta tai loma-asutusta. Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat Näsijärven Paappasenlahden pohjukan ranta-alueella ja suunnittelualueen pohjoispuolisella Lehmusjärven itärannalla.

Palvelut

Lähimmät julkiset ja kaupalliset palvelut löytyvät Kurun taajamasta, jonne on matkaa n. 10 km. Alueelta on n. 50 km Ylöjärven keskustan palveluihin.

Liikenne

Suunnittelualue on saavutettavissa Majajärven itä- ja pohjoispuolelta kiertävää Lehmustietä pitkin. Lehmustie liittyy etelässä Muroleen kanavatiehen (yhdystie 3382) ja pohjoisessa seututiehen 337 (Kuru-Ruovesi). Lehmustietä on rakennettu uusi tie Iso Majajärven itärannan niemialueelle.

Tekninen huolto

Suunnittelualueen rakennuspaikkojen vesi- ja jätevesihuolto järjestetään rakennuspaikkakohtaisin ratkaisuin. Suunnittelualueelle ei ulotu sähköverkkoa.

3.1.4 Maanomistus

Tilojen Kuru-Resort 980-461-3-11 ja Pieni Majajärvi 980-461-3-13 omistaja on Timo Ahomäki.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (Vat)

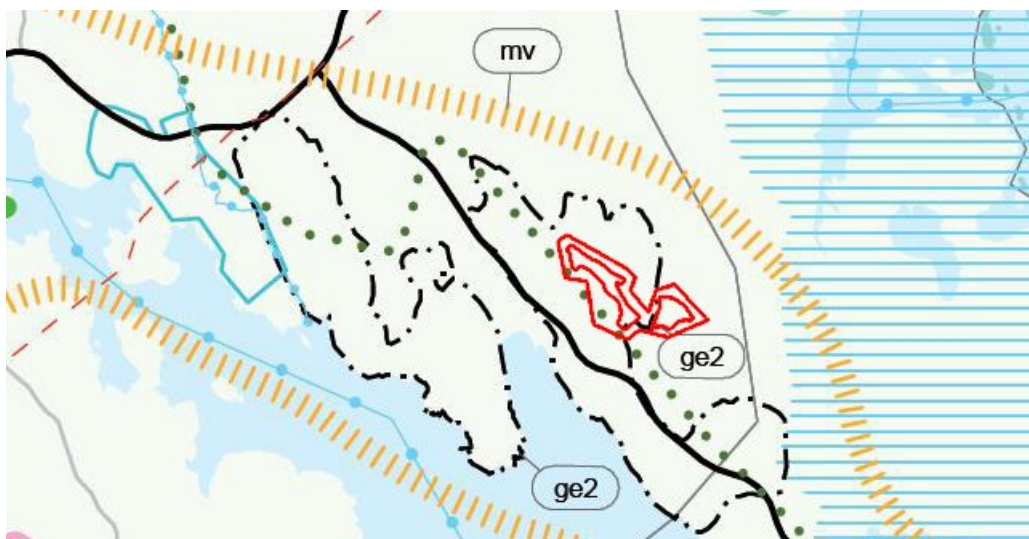
Valtioneuvoston päätöksen 14.12.2017 mukaiset uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Maakuntakaava

Suunnittelualue kuuluu Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n alueeseen. Pirkanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 27.3.2017 ja se tuli voimaan kuulutuksella 8.6.2017. Korkein hallinto-oikeus käsitteli hyväksymispäätöstä koskeneet valitukset ja on pitänyt 24.4.2019 antamallaan päätöksellä Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 voimassa sellaisenaan, kuin siitä päätettiin maakuntavaltuustossa.

Suunnittelualue kuuluu maakuntakaavassa matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv) sekä länsiosaltaan valtakunnallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen ge2 (130 Kylmävuori-Engelsmannivuori). Maakuntakaavan ohjeellinen ulkoilureitti (•••••) on osoitettu osittain ranta-asemakaavan muutosalueelle.

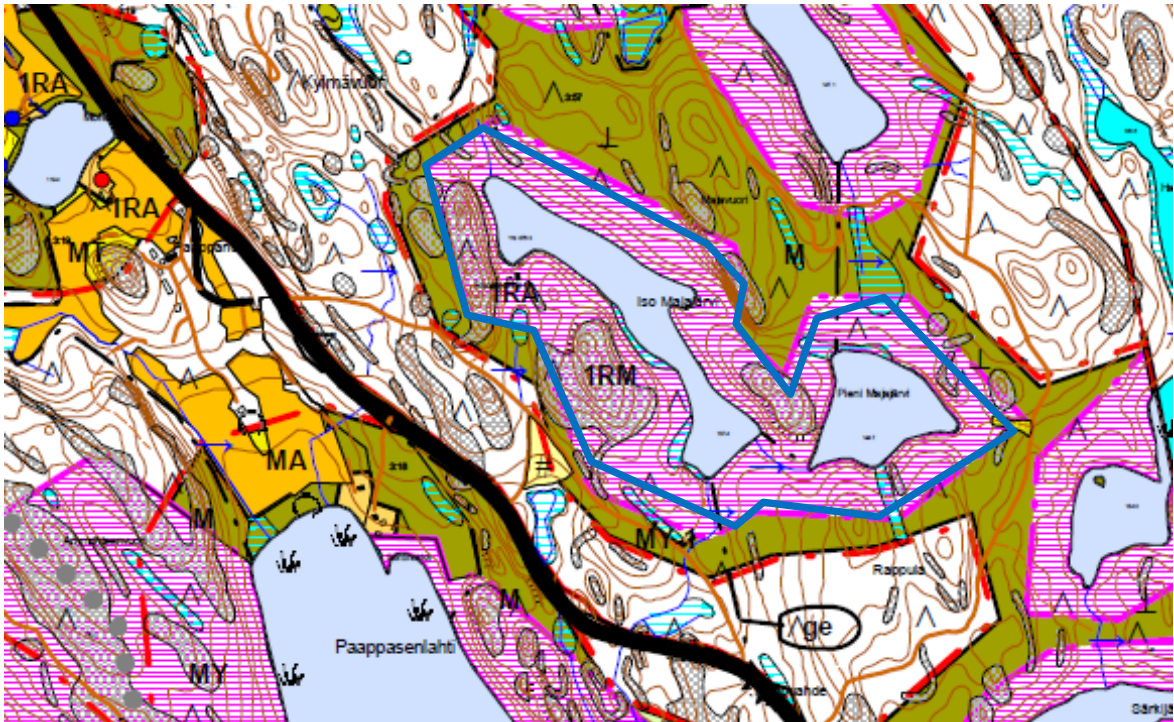
Suunnittelualueella ei sijaitse maakuntakaava 2040:n oikeudellisissa liitteissä esitettyjä pieniä luonnonsuojelualueita, valtakunnallisesti arvokkaita soita eikä alueelle sijoitu maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Kuva 4. Ote Pirkanmaan maakuntakaava 2040:stä. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu punaisella.

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Kurun kunnanvaltuuston 10.5.2004 hyväksymä Kurun rantaosayleiskaava. Rantaosayleiskaavassa on osoitettu lainvoimaisen ranta-asetmakaavan alue viivarasterilla. Ranta-asetmakaavan mukaiset rakennuspaikat 1 RA ja 1 RM on merkitty tekstillä rantaosayleiskaavakartalle. Iso Majajärven alue kuuluu järven eteläpäättä lukuun ottamatta yleiskaavassa arvokkaaseen harjualueeseen tai muuhun geologiseen muodostumaan (ge).

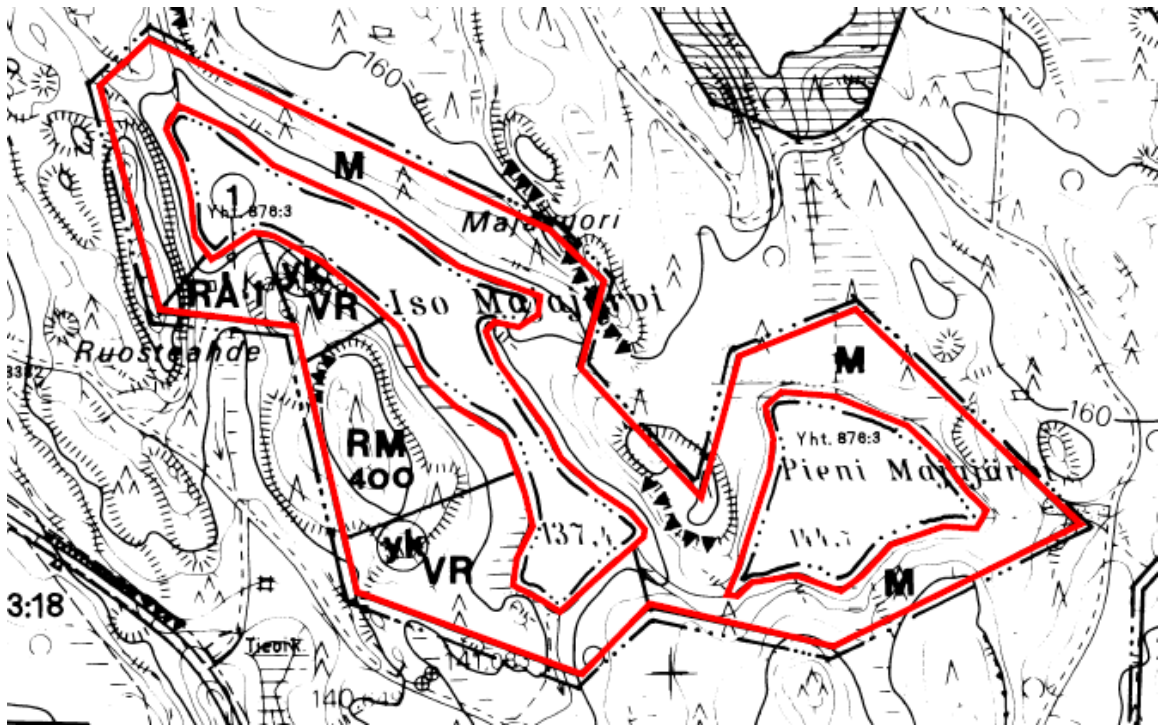
Kuva 5. Ote Kurun rantaosayleiskaavasta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu sinisellä.

Ranta-asetmakaava

Suunnittelualueella on voimassa Hämeen ympäristökeskuksen 4.11.1996 vahvistama Kurun kunnan Paappasenniemen alueen ranta-asetmakaava. Ranta-asetmakaavassa on kaavamutosalueelle osoitettu 1 lomarakennuspaikka (RA-1) ja yksi matkailupalvelujen alue (RM) Iso Majajärven ranta-alueelle. Muu osa kaavamutosalueesta on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) ja maa- ja metsätalousalueeksi (M).

RA-1-rakennuspaikalle sallitaan ranta-asetmakaavassa rakentaa enintään:

Loma-asunto	80 k-m ²
Saunarakennus	20 k-m ²
Huolto-, varasto- tms. rakennus	30 k-m ²

Kuva 6. Ote Paappasenniemen ranta-asemakaavasta. Suunnittelualue on rajattu punaisella.

Rakennusjärjestys

Ylöjärven kaupungin rakennusjärjestys tullut voimaan 1.1.2017.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksellään 27.10.2017 (17/0443/2) kumonnut pykälät (25 §) rakentamisen määrä sekä (42 §) talousrakennuksen ilmoituksenvaraisuus.

Päätös kaavan muutoksen käynnistämisestä

Ylöjärven kaupunginhallitus teki 25.11.2019 (§ 327) ranta-asemakaavan muutoksen aloituspäätöksen.

Pohjakartta

Ranta-asemakaavan muutosta varten on laadittu uusi 1:2000 -mittakaavainen pohjakartta (Ympäristösuunnittelu Oy), jonka Ylöjärven kaupunki hyväksyi 30.1.2020 ranta-asemakaavan pohjakartaksi.

Olemassa oleva selvitysaineisto ja inventoinnit

Rakennettu ympäristö

- Muinaisjäännösrekisteri (Museovirasto)
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (Museovirasto; RKY-inventointi 2009)

Luonnonympäristö ja maisema

- Ympäristöhallinnon Avoin tieto -palvelu

Muut selvitysaineistot

- Vanhan ranta-asemakaavan aineistot
- Kurun rantaosayleiskaavan aineistot
- Maakuntakaava 2040 selvitysaineistot

Ranta-asemakaavan muutosta varten laaditut selvitykset

- Ylöjärven Kurun Iso ja Pieni Majajärven ranta-asemakaava-alueen luontoselvitys 2019
Ahlman Group Oy
- Ylöjärven Kurun Iso ja Pieni Majajärven ranta-asemakaava-alueen isotorasammalselvitys 2019
Ahlman Group Oy
- Ylöjärvi, Iso- ja Pieni Majajärven ranta-asemakaavan arkeologinen inventointi 2019
Mikroliitti Oy

4 RANTA-ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kaavan valmistelu aloitettiin maanomistajan aloitteesta keväällä 2019. Ylöjärven kaupunginhallitus teki 25.11.2019 (§ 327) ranta-asemakaavan muutoksen aloituspäätöksen.

4.2 Osallistuminen ja yhteistyö

4.2.1 Osalliset

1. Vaikutusalueen maanomistajat ja ne joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
2. Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
3. Ylöjärven kaupunki: rakennusvalvonta ja ympäristötoimi
4. Viranomaiset
- Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan maakuntamuseo, Tampereen aluepelastuslaitos.

(Osallisluetteloa täydennetään tarvittaessa työn edetessä.)

4.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavoituksen aloittamisesta pidettiin työneuvottelu Ylöjärven kaupungintalolla 12.9.2019. Neuvottelussa käsiteltiin kaavoituksen lähtökohdat ja tavoitteet. Neuvotteluun osallistuivat Ylöjärven kaupungin, maanomistajan sekä kaavan laatijan edustajat.

Osallistuminen ja yhteistyö on määritelty kaavoituksen johdosta tehdyssä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Suunnitelmaa päivitetään kaavoituksen kuluessa ja siihen voi tutustua kaavan laadinnan eri vaiheissa. Kaavoituksessa noudatetaan ko. raportissa määriteltyä osallistumistapaa (Liite 1).

Kaavamuutoksen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta kuulutettiin 8.1.2020 Ylöjärven Uutisissa, kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin Internet-sivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin julkisesti nähtävillä 8.1.-7.2.2020. Naapuritilojen maanomistajia tiedotettiin asiasta kirjeitse. Osallisilla oli mahdollisuus ilmaista mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kaavaluonnoksen nähtävillä asettamisesta (ympäristölautakunnan päätös 17.6.2020 § 74) tiedotettiin lehtikuulutuksella Ylöjärven Uutisissa sekä kaupungin internet-sivuilla ja ilmoitustaululla. Naapuritilojen maanomistajille lähetettiin tiedotuskirjeet.

Kaavan muutosluonnos ja kaavamuutoksen valmisteluaineisto pidettiin julkisesti nähtävillä (valmisteluvaiheen kuuleminen) 1.7.-14.8.2020. Osallisilla oli mahdollisuus ilmaista kaavaluonnoksesta mielipiteensä. Kaupunki pyysi aineistosta tarvittavat lausunnot.

Pirkanmaan ELY-keskus ja Pirkanmaan maakuntamuseo antoivat lausunnot luonnosvaiheen aineistosta. Pirkanmaan pelastuslaitos ilmoitti, ettei ole huomautettavaa kaavaluonnoksesta. Kaava-aineistosta ei esitetty mielipiteitä. Yhteenvedo lausunnoista sekä niiden huomioiminen kaavaratkaisussa on esitetty liitteessä 4.

Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta (ympäristölautakunnan päätös 16.9.2020 § 110) tiedotettiin kuulutuksella ja naapuritilojen maanomistajille lähetettiin tiedotuskirjeet. Osallisilla oli mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Kaupunki pyysi aineistosta tarvittavat lausunnot. Kaavaehdotuksesta ei jätetty muistutuksia. Pirkanmaan Ely-keskus antoi lausunnon, johon laadittu vastine on selostuksen liitteenä 5.

Ranta-asemakaavan yleismääräyksiin lisättiin määräys: Tonttien rakentamaton osa on säilytettävä luonnonmukaisena ja rakennusten ja rannan välissä on säilytettävä suojapuustoa.

Kaavaselostuksen kohtia 4.3 ja 5.5.2 täydennettiin.

4.3 Ranta-asemakaavan tavoitteet

Kaavamuutoksen lähtökohtana ovat maanomistajan ja kaavoituskonsultin maastokäynnit, joissa on todettu, että voimassa olevan ranta-asemakaavan mukaiset rakennuspaikat soveltuvat huonosti lomaa-asumiseen tai matkailupalvelujen tarkoituksiin. Tavoitteena on siirtää rakennuspaikat ilmansuunniltaan otollisempiin ja viihtyisämpiin paikkoihin. Lisäksi on huomioitava rakennuspaikkojen maaston rakennuskelpoisuus sekä rannan laadun soveltuvuus alueiden tarkoitukseen. Maisemallisesti matkailupalvelujen alue tulisi sijoittaa vähemmän hallitsevalle paikalle.

Tavoitteena on tehdä alueesta luontomatkailua ja kalastusta palveleva kohde. Rakennusoikeutta tulisi kasvattaa maltillisesti. Kuitenkin niin, että alueelle suunniteltu matkailutoiminta saataisiin taloudellisesti kannattavaksi.

Matkailupalvelujen alueelle on suunnitteilla päärakennuksen lisäksi useita pieniä tree-house tyyppisiä mökkejä. Loma-asuntojen korttelialue/rakennuspaikka tulee tavanomaiseen loma-asuinkäyttöön. Alustavia toimenpiteitä on jo tehty alueen luontomatkailun kehittämiseksi. Pienen Majajärven pohjoispäähän on perustettu monimuotoinen kosteikkoalue (Lehmustien kosteikko, n. 2,0 ha, suunnittelija Proagria). Lisäksi alueella on tehty kalaistutuksia ja parannettu muutenkin luonnon monimuotoisuutta. Maanomistaja on hankkinut jakokunnalta omistukseensa molemmat alueella sijaitsevat vesialueet. Luontoselvityksen mukaiset luontoarvot pyritään kaikin keinoin suojelemaan ja sovitamaan ne matkailun kanssa yhteen, jotta aluetta saataisiin markkinoitua parhaiten juuri luontoarvoja kunnioittavalle asiakaskunnalle. Majavuoren jyrkänteet alusmetsineen tullaan suojelemaan hakkuilta vapaaehtoisesti. Veneilyharrastusta ja vesimatkailuamahdollisuuksia tullaan parantamaan rakentamalla alueelta maayhteys Näsijärveen.

5 RANTA-ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne

Ranta-asemakaavan muutos koskee voimassa olevan Paappasenniemen ranta-asemakaavan Iso Majajärven ja Pieni Majajärven ranta-alueita. Voimassa olevassa ranta-asemakaavassa alueelle on osoitettu loma-asuntojen korttelialuetta (RA-1) ja matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta (RM) sekä retkeily- ja ulkoilualueita (VR) ja maa- ja metsätalousaluetta (M).

Loma-asuntokortteli/rakennuspaikka siirretään ranta-asemakaavan muutoksella Iso Majajärven länsirannalta Pieni Majajärven itärannalle ja merkitään RA-5-korttelialueeksi. Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue/rakennuspaikka osoitetaan Iso Majajärven itärannalle. Muu osa suunnittelualueesta osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi.

Suunnittelualueen pinta-ala on 37,61 ha, josta RA-5-alueita on 0,33 ha, RM-alueita 1,99 ha ja M-alueita 35,29 ha.

Loma-asuntojen korttelialueen (RA-5) rakennusoikeus on 150 krs-m² ja matkailua palvelevien rakennusten korttelialueen (RM) 500 krs-m².

5.2 Mitoitus

Ranta-asemakaavan muutoksella ei lisätä rantarakennuspaikkojen määrää, joten kaavamuutoksella ei ole vaikutusta rantarakentamisen laskennalliseen mitoitukseen (rakennusyksikköä/ranta-km).

Kaavamuutoksella nostetaan loma-asuntotontin enimmäisrakennusoikeuden määrää 20 k-m² Ylöjärven kaupungin nykyisen kaavoitus käytännön mukaiselle tasolle 150 k-m² / loma-asuntotontti.

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialueen rakennusoikeutta nostetaan 400 k-m²:stä 500 k-m²:iin, jotta alueelle suunniteltu matkailutoiminta olisi helpommin saatavissa taloudellisesti vakaammalle pohjalle. Tämä antaisi myös rakennussuunnittelulle enemmän liikkumavaraa ideointiin. Kaavamuutoksella tiivistetään rakentamista osoittamalla voimassa olevaa kaavaratkaisua pienemmät rakentamisalueet.

5.4 Aluevaraukset

5.4.1 Korttelialueet

Loma-asuntojen korttelialue (RA-5)

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon, talusrakennuksen ja erillisen saunarakennuksen. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 m². Talusrakennuksen kerrosala saa olla enintään 40 m² ja saunarakennuksen kerrosala enintään 30 m².

Muun kuin saunarakennuksen vähimmäisetäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta määräytyy rakennuksen pinta-alan mukaan:

pinta-ala alle 80 m², etäisyys vähintään 25 m

pinta-ala 80-120 m², etäisyys vähintään 30 m

pinta-ala yli 120 m², etäisyys vähintään 50 m

Erillisen saunarakennuksen voi sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle, kuitenkin vähintään 10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

RA-5-alueen pinta-ala on 0,33 ha ja sallittu kerrosluku on 1½. Alueelle on osoitettu yksi lomarakennuspaikka, jonka rakennusoikeus on 150 krs-m².

Loma-asuntojen korttelialue (RM)

Alueelle saa rakentaa loma- ja matkailurakennuksia.

Muun kuin saunarakennuksen vähimmäisetäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta määräytyy rakennuksen pinta-alan mukaan:

pinta-ala alle 80 m², etäisyys vähintään 25 m

pinta-ala 80-120 m², etäisyys vähintään 30 m

pinta-ala yli 120 m², etäisyys vähintään 50 m

Erillisen saunarakennuksen voi sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle, kuitenkin vähintään 10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

RM-alueen pinta-ala on 1,99 ha ja sallittu kerrosluku on 1½. Alueen rakennusoikeus on yhteensä 500 krs-m².

5.4.2 Muut alueet

Maa- ja metsätalousalue (M)

Korttelialueiden ulkopuolinen alue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi.

Maa- ja metsätalousalueen pinta-ala on 35,29 ha.

5.4.3 Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet (luo)

Luontoselvityksessä arvokkaina alueina mainitut alueet on osoitettu kaavan M-alueelle luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen viivamerkinällä (luo).

Alueita tulee hoitaa ja käyttää siten, että niiden ominaispiirteet ja luontoarvot säilyvät. Alueella tulee säilyttää liito-oravan liikkumisen ja pesimälinnuston kannalta riittävä puusto.

5.4.4 Ajoyhteydet

Ranta-asemakaavan muutoksessa rakennuspaikoille osoitetaan ajoyhteydet (ajo) Iso- ja Pieni Majajärvet pohjois- ja itäpuolelta kiertävältä Lehmustieltä. RM-alueelle osoitetaan olemassa oleva ajoyhteys ja RA-5-rakennuspaikalle osoitetaan ohjeellinen ajoyhteys (ajo).

5.5 Kaavan vaikutukset

5.5.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavan muutosalueella tai sen lähiympäristössä ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita. Alueelta ei myöskään ole tiedossa kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Kaavoitettava alue on kaavan laatimishetkellä rakentumaton. Lähiympäristössä ei ole vakituista asutusta. Lähimmät vapaa-ajanasutukset sijaitsevat n. 0,5 km:n etäisyydellä Näsijärven Paappasenlahden pohjukan ranta-alueella ja suunnittelualan pohjoispuolella Lehmusjärven itärannalla.

Kaava-alueen ulkopuolinen ajoyhteys Lehmustielle voidaan toteuttaa kaava-alueen maanomistajan omistaman kiinteistön alueella.

Arvioidaan, että kaavamuutoksen toteutumisesta ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia lähimpiin rakennettuihin ympäristöihin.

5.5.2 Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse Natura 2000 -ohjelmaan kuuluvia kohteita, luonnonsuojelualueita tai suojeluohjelmien alueita eikä suunnittelualue kuulu valtakunnallisesti arvokkaisiin tai arvokkaiksi luettaviin maisema-alueisiin. Osa suunnittelualueesta on valtakunnallisesti arvokasta kallioaluetta Kymävuori-Engelmanninvuori.

Kaavalla on turvattu luonnonympäristöltään arvokkaimpien rannanosien säilyminen nykyisellään maa- ja metsätalousalueina ja luontoarvojen säilyminen on huomioitu ja turvattu myös kaavamerkinöin ja -määräyksin (luo). RA-lomarakennuspaikka on sijainnut osittain valtakunnallisesti arvokkaalla kallioalueella, josta se on siirretty kaavamuutoksella alueelle, jolla ei ole erityisiä luontoarvoja. Kaavamuutoksella tiivistetään rakentamista osoittamalla voimassa olevaa kaavaratkaisua pienemmät rakentamisalueet. Tällöin jokamiehenoikeuksiin perustuvaan käyttöön jää enemmän ranta-aluetta. Suurelta osalta suunnitellusta rakentamisalueesta on metsää hakattu jo edellisen omistajan toimesta.

Kun kaavalla osoitettujen rakennuspaikkojen jätevesien käsittely hoidetaan säädösten mukaisesti, kaavan mukaisen rakentamisen toteutuminen ei vaikuta haitallisesti vesistöjen vedenlaatuun.

Kaavan muutosta laadittaessa on kokonaisuudessaan pyritty rakennuspaikkojen tarkoituksenmukaisella sijoittelulla minimoimaan vaikutukset ranta-alueen luonnonympäristön nykytilaan. Kokonaisuutena arvioiden kaavalla edistetään alueen luonnonympäristön arvojen säilymistä eikä kaavan rakentamisalueiden toteutumisella ole merkittävää vaikutusta luonnonympäristöön tai maisemaan eikä kaavan suunnittelualueella olevien vesistöjen tilaan.

5.5.3 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavan toteutumisen sosiaalisia vaikutuksia voidaan ennustaa olevan alueen käyttäjien määrän lisääntyminen. Rakennuspaikkojen toteutuminen kasvattaa jonkin verran käyttäjien määrää lähialueen tiestöllä kuin myös jokamiehenoikeuksiin perustuen lähiympäristön maa- ja vesialueilla. Kaava osaltaan edistää suunnittelualueen ja mahdollisesti laajemmin Kurun alueen virkistyskäyttöä.

5.5.4 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Kokonaisuutena ja myöskin vesistöittäin tarkasteltuna ranta-alueilla säilyy edelleen riittävästi yhtenäistä rakentamisesta vapaata rantaa ja kaavaratkaisu turvaa rakentamisesta vapaiden rantojen säilymistä. Kaavamuutoksella tiivistetään rakentamista osoittamalla voimassa olevaa ranta-asemakaavaa pienemmät alueet rakentamiseen.

Rakennuspaikkojen toteuttaminen ei vaadi merkittävästi uuden tiestön rakentamista.

Kaavamuutoksella ei ole merkittävää vaikutusta suunnittelualueen ja sen lähiympäristön nykyiseen rantarakentamisen yhdyskuntarakenteeseen.

5.5.5 Taloudelliset vaikutukset

Ranta-asemakaavan muutos jäsentää ja turvaa ranta-alueisiin liittyvät taloudelliset arvot.

5.6 Ympäristön häiriötekijät

Alueella ei ole todettu sijaitsevan ympäristöä kuormittavia tai muita häiriötekijöitä, eikä kaavan toteuttamisen voida arvioida niitä myöskään aiheuttavan.

5.7 Kaavamerkinnot ja -määräykset

RA-5

Loma-asuntojen korttelialue.

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden loma-asunnon, talousrakennuksen ja erillisen saunarakennuksen. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 m². Talousrakennuksen kerrosala saa olla enintään 40 m² ja saunarakennuksen kerrosala enintään 30 m².

Muun kuin saunarakennuksen vähimmäisetäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta määräytyy rakennuksen pinta-alan mukaan:

pinta-ala alle 80 m², etäisyys vähintään 25 m

pinta-ala 80-120 m², etäisyys vähintään 30 m

pinta-ala yli 120 m², etäisyys vähintään 50 m

Erillisen saunarakennuksen voi sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle, kuitenkin vähintään 10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

RM

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue.

Alueelle saa rakentaa loma- ja matkailurakennuksia.

Muun kuin saunarakennuksen vähimmäisetäisyys keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta määräytyy rakennuksen pinta-alan mukaan:

pinta-ala alle 80 m², etäisyys vähintään 25 m

pinta-ala 80-120 m², etäisyys vähintään 30 m

pinta-ala yli 120 m², etäisyys vähintään 50 m

Erillisen saunarakennuksen voi sijoittaa rakennusalan ulkopuolelle, kuitenkin vähintään 10 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

M

Maa- ja metsätalousalue.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

_____	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
_____	Ohjeellinen tontin / rakennuspaikan raja.
20	Korttelin numero.
1	Ohjeellinen tontin / rakennuspaikan numero.
500	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
1 u ½	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun. Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullakkokerroksessa käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.
	Rakennusala.
— — — — — ajo	Ajoyhteys.
— — — — — ajo	Ohjeellinen ajoyhteys.
	Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Aluetta tulee hoitaa ja käyttää siten, että sen ominaispiirteet ja luontoarvot säilyvät. Alueella tulee säilyttää liito-oravan liikkumisen ja pesimälinnuston kannalta riittävä puusto.

RANTA-ASEMAKAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET:

ALUEELLE RAKENNETTAVIEN RAKENNUSTEN, RAKENTEIDEN JA LAITUREIDEN TULEE OLLA MUODOILTAAN, MATERIAALEILTAAN JA VÄREILTÄÄN LUONTOON JA YMPÄRISTÖÖN SOVELTUVIA.

TONTTIEN RAKENTAMATON OSA ON SÄILYTETTÄVÄ LUONNONMUKAISENA JA RAKENNUSTEN JA RANNAN VÄLISSÄ ON SÄILYTETTÄVÄ SUOJAPUUSTOA.

ALUEEN VESIHUOLTO ON JÄRJESTETTÄVÄ KULLOINKIN VOIMASSA OLEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN JA YLÖJÄRVEN KAUPUNGIN MÄÄRÄYSTEN MUKAISESTI. JÄTEVESISTÄ EI SAA AIHEUTUA POHJA- JA PINTAVEDEN PILAANTUMISVAARAA.

6 RANTA-ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Kaavakartta ja sen kaavamerkinnyt ja –määräykset sekä kaavaselostus toimivat arviointiperusteena lupa-asioista päätettäessä.

6.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Kaava toteutetaan maanomistajan toimesta kaavan saatua lainvoiman maanomistajan tarpeiden ja aikataulun mukaisesti.

6.3 Toteutuksen seuranta

Ylöjärven kaupunki tulee seuraamaan MRL:n mukaisesti rakentamisen toteutumista kaavan ja rakennuslupaehtoien mukaisesti.

Tampereella 3.9.2020, 4.12.2020

Mika Heikkilä
Maanmittausteknikko

YLÖJÄRVI

Osa tiloista: Kuru-Resort 980-461-3-11 ja
Pieni Majajärvi 980-461-3-13

Iso Majajärvi ja Pieni Majajärvi

PAAPPASENNIEMEN ALUEEN RANTA-ASEMA- KAAVAN MUUTOS

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (oas)

4.12.2019, 13.5.2020, 24.8.2020, 4.12.2020

TUNNISTETIEDOT

Kaavan nimi: Paappasenniemen ranta-asetakaavan muutos
Kunta: Ylöjärvi (980)
Tilat: Osa tiloista Kuru-Resort 980-461-3-11 ja Pieni Majajärvi 980-461-3-13

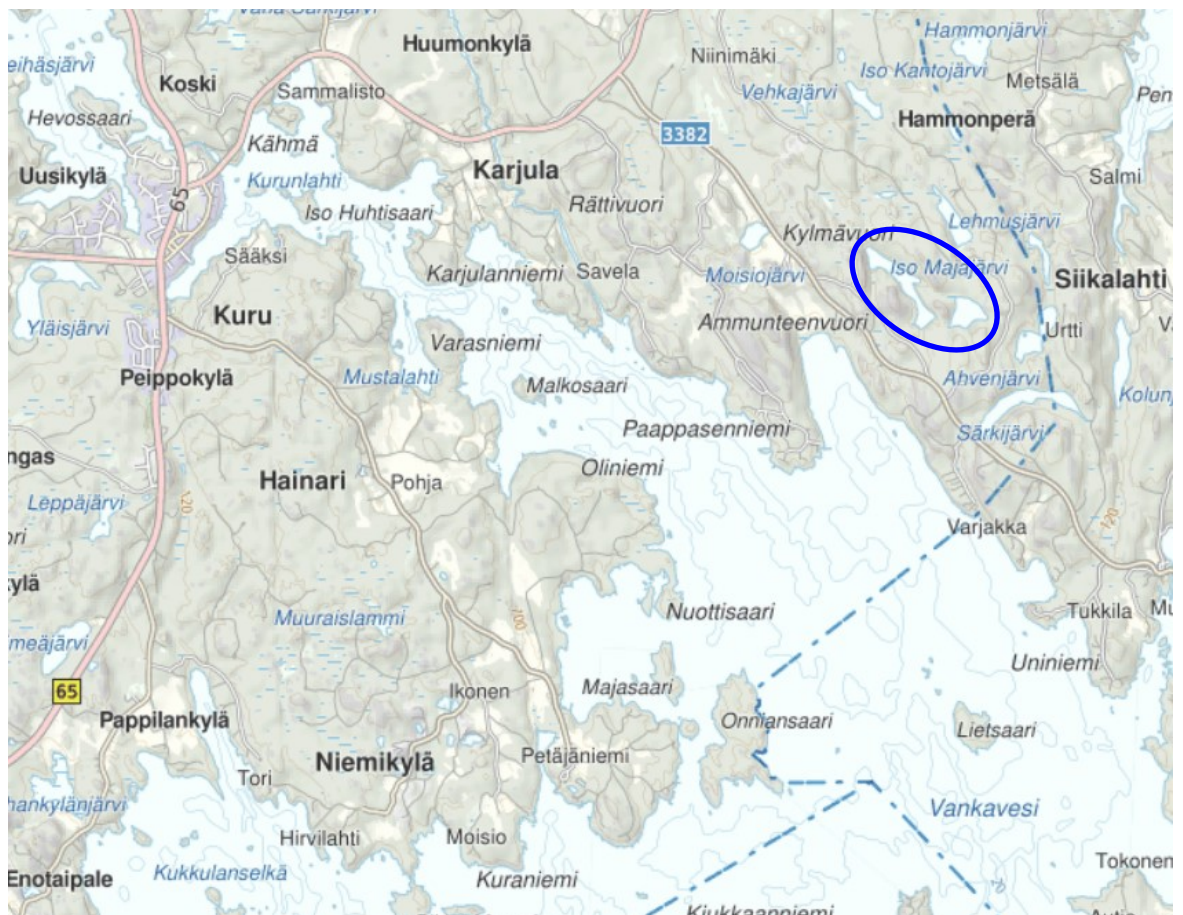
Kaavan laadittaja:
Timo Ahomäki

Kaavan laatija:
Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa
Yhteys henkilö: Mika Heikkilä
Satakunnankatu 22 G 156, 33210 TAMPERE

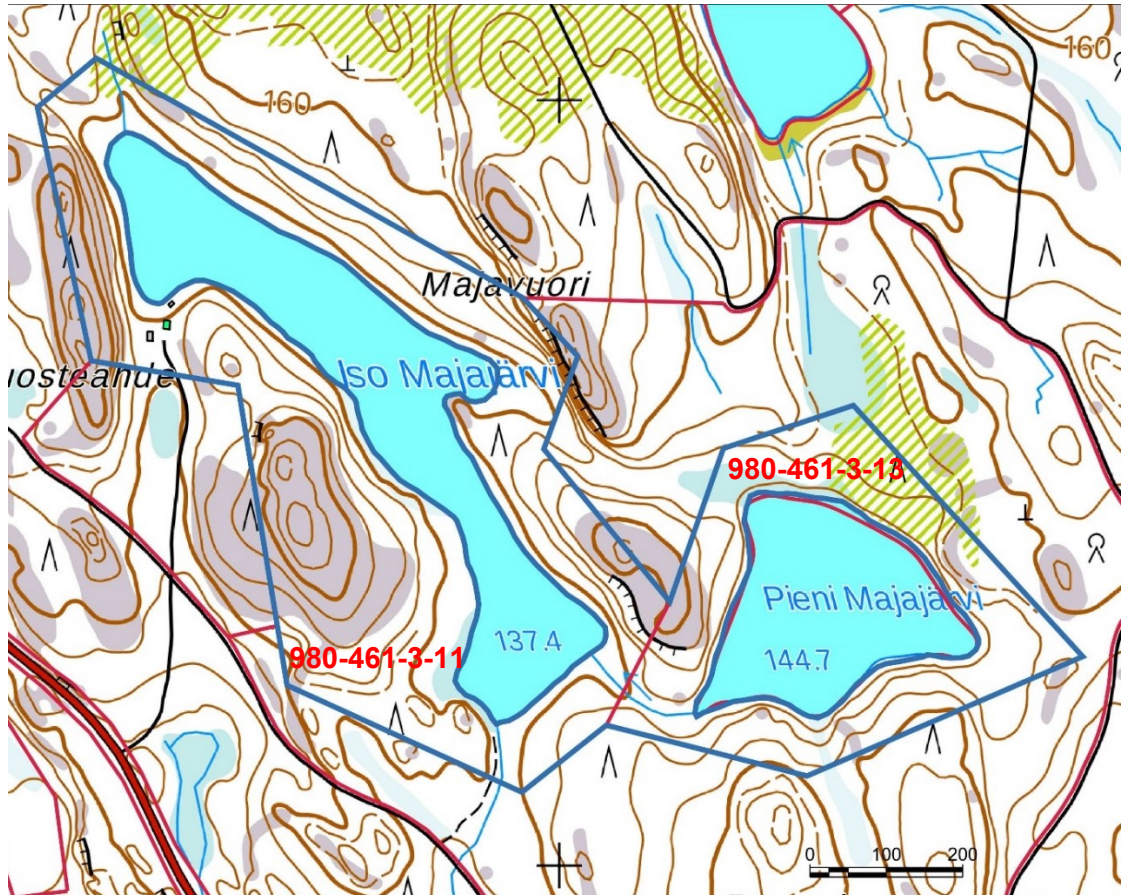
SUUNNITTELUALUE JA NYKYINEN MAANKÄYTTÖ

Ranta-asetakaavan muutos laaditaan Ylöjärven kaupungin Iso Majajärven ja Pieni Majajärven ranta-alueelle. Iso Majajärven ranta-alue kuuluu tilalle Kuru-Resort 980-461-3-11 ja Pieni Majajärven tilalle Pieni Majajärvi 980-461-3-13. Suunnittelualue sijaitsee n. 10 km:n päässä Kurun taajamasta. Alueen pinta-ala on n. 37,6 ha ja alueella on rantaviivaa n. 3,5 km.

Iso Majajärven rannalla sijainneelle Majajärven metsätyökämpälle, tallille ja saunarakennukselle tehtiin kuntoarvio huhtikuussa 2019. Rakennuksille myönnettiin purkulupa niiden huonokuntoisuuden vuoksi. Purkutyöt on suoritettu ja suunnittelualue on nyt kokonaisuudessaan metsätaloustaloustössä.

Kuva 1. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on esitetty sinisellä ympyrällä.

Kuva 2. Suunnittelualue on rajattu sinisellä.

SUUNNITTELUKÄYTÄVÄN MÄÄRITTELY JA TAVOITTEET

Kaavan muutoksen lähtökohtana on maanomistajan ja kaavoituskonsultin maastokäynti, jossa on todettu, että voimassa olevan ranta-asetuksen mukaiset rakennuspaikat soveltuvat huonosti loma-asumiseen tai matkailupalvelujen tarkoituksiin. Ranta-asetuksen muutoksen yhteydessä tullaan kartoittamaan kaava-alueen ympäristö, alueen luontoarvot sekä rakentamiskelpoiset alueet. Voimassa olevan kaavan mukaiset rakentamisalueet tullaan siirtämään/poistamaan. Uusien nykyistä kaavaa vastaavien rakentamisalueiden mahdollisia kohteita ovat Iso Majajärven eteläosan itä- ja länsiranta sekä Pieni Majajärven itäranta. Lopullinen päätös rakennuspaikkojen uusista sijainneista tullaan kuitenkin tekemään kaavoituksen kuluessa saatujen tietojen ja palautteen perusteella.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Aiemmat suunnitelmat ja päätökset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (Vat)

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

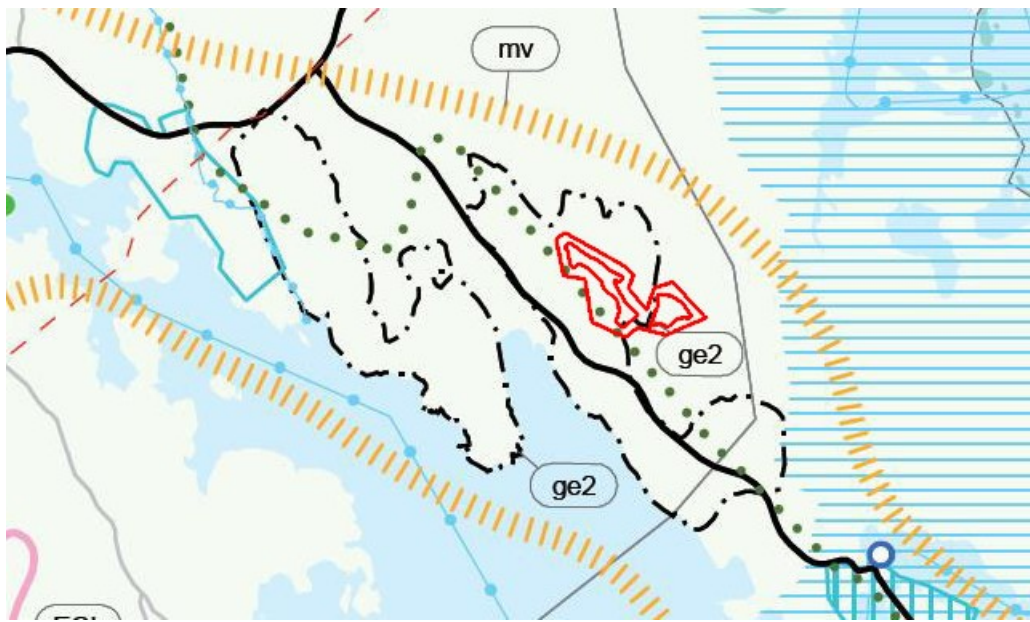
Valtioneuvosto päätös 14.12.2017 uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista tuli voimaan 1.4.2018.

Maakuntakaava

Suunnittelualue kuuluu Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n alueeseen. Pirkanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 27.3.2017 ja se tuli voimaan kuulutuksella 8.6.2017. Korkein hallinto-oikeus käsitteli hyväksymispäätöstä koskeneet valitukset ja on pitänyt 24.4.2019 antamallaan päätöksellä Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 voimassa sellaisenaan, kuin siitä päätettiin maakuntavaltuustossa.

Suunnittelualue kuuluu maakuntakaavassa matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen (mv) sekä länsiosaltaan valtakunnallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen ge2 (130 Kylmävuori-Engelsmannivuori). Maakuntakaavan ohjeellinen ulkoilureitti (•••••) on osoitettu osittain ranta-asemakaavan muutosalueelle.

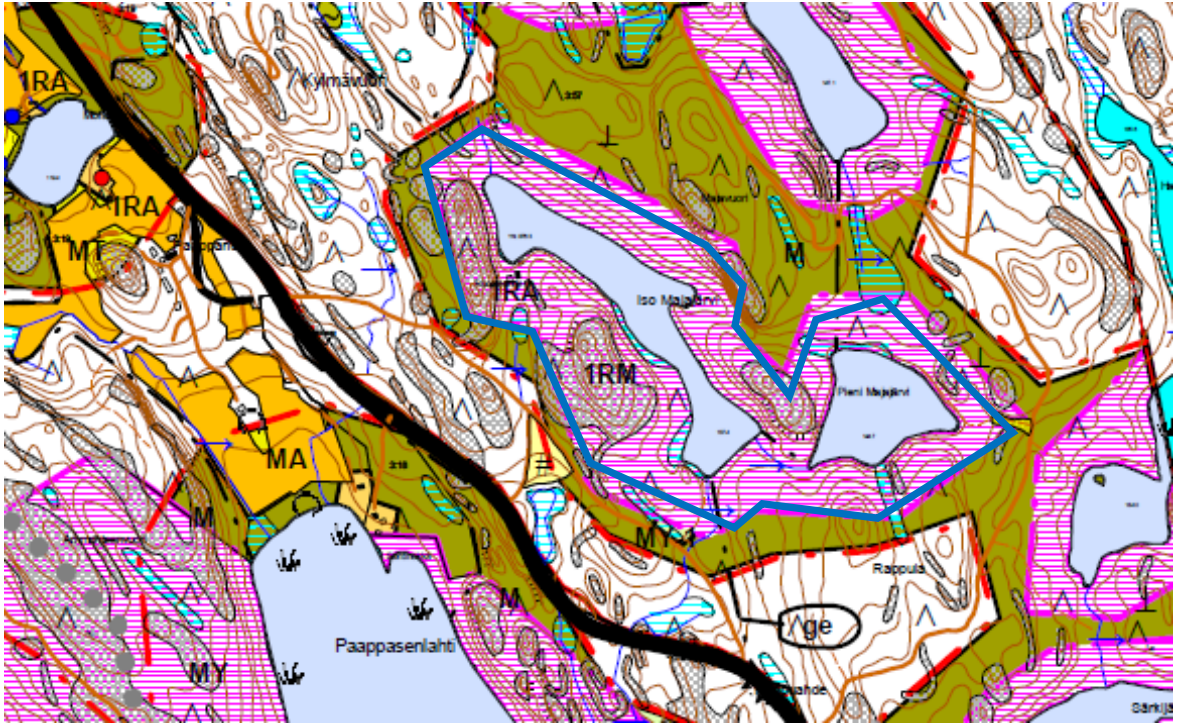
Suunnittelualueella ei sijaitse maakuntakaava 2040:n oikeudellisissa liitteissä esitettyjä pieniä luonnonsuojelualueita, valtakunnallisesti arvokkaita soita eikä alueelle sijoitu maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Kuva 3. Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040. Suunnittelualueen sijainti on esitetty punaisella.

Yleiskaava

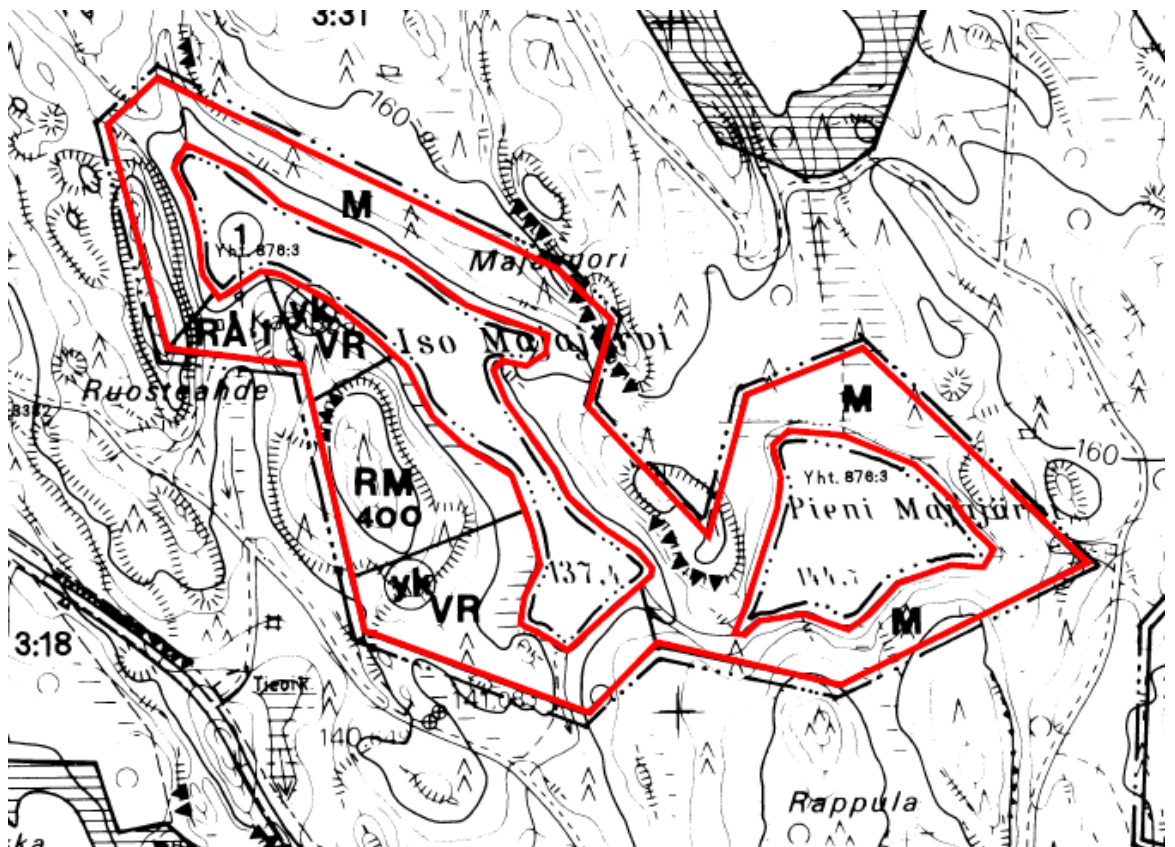
Suunnittelualueella on voimassa Kurun kunnanvaltuuston 10.5.2004 hyväksymä Kurun rantaosayleiskaava. Rantaosayleiskaavassa on osoitettu lainvoimaisen ranta-asemakaavan alue viivasterilla. Ranta-asemakaavan mukaiset rakennuspaikat 1 RA ja 1 RM on merkitty tekstillä rantaosayleiskaavakartalle. Iso Majajärven alue kuuluu järven eteläpäättä lukuun ottamatta yleiskaavassa arvokkaaseen harjualueeseen tai muuhun geologiseen muodostumaan (ge).

Kuva 4. Ote Kurun rantaosayleiskaavasta. Suunnittelalueen sijainti on esitetty sinisellä.

Ranta-asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa Hämeen ympäristökeskuksen 4.11.1996 vahvistama Kurun kunnan Paappasenniemen alueen ranta-asemakaava. Ranta-asemakaavassa on kaavamuutosalueelle osoitettu 1 lomarakennuspaikka (RA) ja yksi matkailupalvelujen alue (RM) Iso Majajärven ranta-alueelle. Muu osa kaavamuutosalueesta on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) ja maa- ja metsätalousalueeksi (M).

Kuva 5. Ote Paappasenniemen ranta-asemakaavasta. Suunnittelalue on rajattu punaisella.

Rakennusjärjestys

Ylöjärven kaupungin rakennusjärjestys tullut voimaan 1.1.2017

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksellään 27.10.2017 (17/0443/2) kumonnut pykälät (25 §) rakentamisen määrä sekä (42 §) talousrakennuksen ilmoituksenvaraisuus.

Laadittavat selvitykset ja kaavan pohjakartta

- Luontoselvitys
- Isotorasammalselvitys
- Arkeologinen selvitys
- Ranta-asemakaavan muutosta varten laaditaan 1:2000 mittakaavainen ranta-asemakaavan pohjakartta, jonka Ylöjärven kaupungin maanmittausinsinööri hyväksyy kaavan pohjakartaksi.

VAIKUTUSALUE

Ranta-asemakaavan muutoksen välittömään vaikutusalueeseen kuuluvat suunnittelualueen lisäksi lähimpien naapuritilojen alueet.

RANTA-ASEMAKAAVAN OSALLISET

- Vaikutusalueen maanomistajat ja ne joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
- Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
- Ylöjärven kaupunki: rakennusvalvonta ja ympäristötoimi
- Pirkanmaan ELY-keskus, Pirkanmaan maakuntamuseo, Tampereen aluepelastuslaitos

OSALLISTUMINEN JA KAAVOITUSMENETTELY

Kaavaprosessi

Vireille tulovaihe	<ul style="list-style-type: none">• Ranta-asemakaavan muutoksen käynnistämispäätös (kh)• Kuulutus ja tiedottaminen kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)• Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä
Valmisteluvaihe (Kaavaluonnosvaihe)	<ul style="list-style-type: none">• Kaavaluonnoksen valmistelu• Kaupungin hallinnollinen käsittely• Kuulutus ja tiedottaminen kaavaluonnoksen nähtävälle asettamisesta• kaavaluonnos ja valmisteluaineisto nähtävillä (30 vrk)• Osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä valmisteluaineistosta sekä kaavaluonnoksesta• Viranomaislausunnot valmisteluaineistosta sekä kaavaluonnoksesta
Kaavaehdotusvaihe	<ul style="list-style-type: none">• Kaavaehdotuksen valmistelu• Kaupungin hallinnollinen käsittely• Kaavaehdotus nähtävillä (30 vrk)• Osallisilla ja muilla kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää kaavaehdotuksesta muistutus• Viranomaislausunnot
Hyväksymisvaihe	<ul style="list-style-type: none">• Kaavan hyväksymisasiakirjojen valmistelu• Kaupungin hallinnollinen käsittely; ranta-asemakaavan muutoksen hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto• Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen on mahdollista hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen

Tiedottaminen

Kaavoituksen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksen nähtävälle asettamisesta, kaavaehdotuksesta ja ranta-asemakaavan hyväksymisestä tiedotetaan Ylöjärven Uutisissa, kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin Internet-sivuilla (www.ylojarvi.fi). Lisäksi naapuritilojen maanomistajille lähetetään tiedotuskirjeet edellä mainituissa vaiheissa.

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Ranta-asemakaavatyössä arvioidaan kaavaratkaisun vaikutuksia seuraavasti:

ARVIOITAVAT TEKIJÄT	SISÄLTÖ
Ympäristövaikutukset	- Luonnonympäristö - Vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet - Rakennettu ympäristö
Sosiaaliset vaikutukset	- Vaikutusalueen maanomistajat ja asukkaat - Lähiympäristön virkistyskäyttö
Yhdyskuntarakenne	- Liikenne- ja kulkuyhteydet - Vesihuollon järjestäminen - Rakentamisesta vapaat rannat
Taloudelliset vaikutukset	- Kiinteistön arvo

ALUSTAVA AIKATAULU

TYÖVAIHE	AJANKOHTA
Kaavan vireille tulo / OAS nähtävillä	8.1.-7.2.2020
Kaavaluonnos nähtävillä	1.7.-14.8.2020
Kaavaehdotus nähtävillä	7.10.-6.11.2020
Kaavan hyväksyminen	Tavoite 01-02/2021

YHTEYSTIEDOT JA PALAUTE

Ranta-asemakaavan suunnittelutyöstä vastaa Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaan Tampereen toimisto. Ylöjärven kaupungin yhteyshenkilönä kaavahankkeessa toimii vs. kaupunginarkkitehti Esko Hyytinen. Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, mielipiteet kaavan valmisteluvaiheessa sekä muistutukset kaavaehdotuksesta tulee osoittaa kirjallisesti Ylöjärven kaupungille.

Kaavan laatija:

Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa
Satakunnankatu 22 G 156
33210 Tampere

Yhteyshenkilö
Mika Heikkilä
p. 0400 234 134
mika.heikkila@ymparistonsuunnittelu.fi

Ylöjärven kaupunki:

Ylöjärven kaupunki
Kaavoitus
Kuruntie 14 (käyntiosoite)
PL 22, 33471 YLÖJÄRVI

Yhteyshenkilö
Kaava-arkkitehti, vs. kaupunginarkki-
tehti Esko Hyytinen
p. 044 431 4324
esko.hyytinen@ylojarvi.fi

Ylöjärven Kurun Iso ja Pieni Majajärven ranta-asemakaava-alueen luontoselvitys 2019

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	4
Raportista	4
Selvitysalueen yleiskuvaus	5
Työstä vastaavat henkilöt	5
Viitasammakkoselvitys	5
Viitasammakon tunnistaminen	5
Viitasammakon elinpiiristä	6
Viitasammakko lainsäädännössä	7
Tutkimusmenetelmät	7
Tulokset ja päätelmät	7
Liito-oravaselvitys	8
Liito-oravan elinpiiristä	8
Liito-orava lainsäädännössä	8
Tutkimusmenetelmät	8
Tulokset ja päätelmät	9
Pesimälinnustoselvitys	10
Tutkimusmenetelmät	10
Sovellettu kartoituslaskenta	10
Yölaulajalaskenta	10
Vesilintulaskenta	11
Tutkimusalueen linnustosta	12
Tulokset ja päätelmät	13
Lajikohtaista tarkastelua	15

Tähän raporttiin suositetaan viittaamaan seuraavasti:

Ahlman, S. 2019: Ylöjärven Kurun Iso ja Pieni Majajärven ranta-asemakaava-alueen luontoselvitys 2019. Ahlman Group Oy.

Kasvillisuus selvitys	17
Tutkimusmenetelmät.....	17
Tutkimusalueen kasvillisuudesta	18
Tulokset ja päätelmät.....	18
Arvokkaat kasvillisuuskohteet	19
Lepakkoselvitys	27
Tutkimusmenetelmät.....	27
Lepakoiden elintavoista	29
Lepakot lainsäädännössä	29
Lajikohtaista tarkastelua	30
Tulokset ja päätelmät	30
Kirjallisuus	32
Liitteet	34
Liite 1. Liito-oravahavaintojen koordinaatit lisätietoineen	34
Liite 2. Valokuvia tutkimusalueelta	35
Liite 3. Lepakkoinventointien aikana kuljetut reitit	37

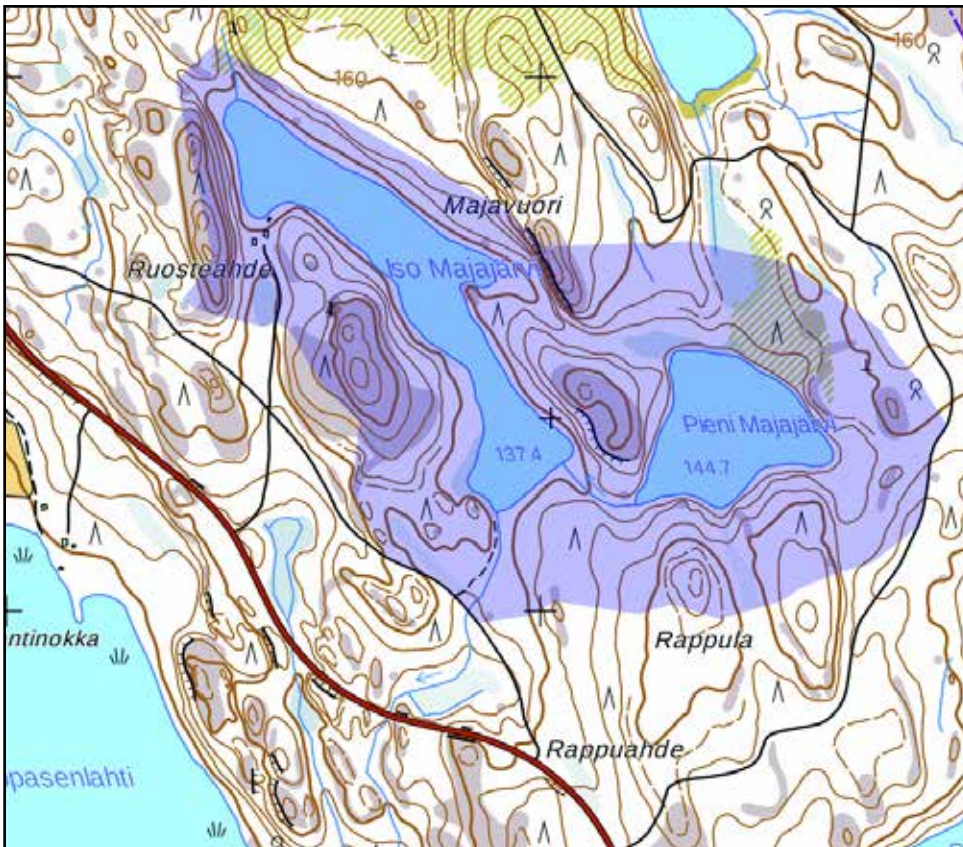
JOHDANTO

Tämä raportti esittelee Ympäristösuunnittelu Oy tilaaman Ylöjärven Kurun Iso ja Pieni Majajärven ranta-asemakaava-alueen (kuva 1) luontoselvityksen tulokset, joiden perusteella voidaan suunnitella alueen maankäyttöä luontoarvot huomioiden.

Osana kaavoitusprosessia toteutettiin luontoselvitys, jonka tarkoituksena oli selvittää tutkimusalueen pesimälinnusto, mahdolliset liito-oravan reviirit, viitasammakot, kasvillisuus ja lepakoille tärkeät alueet.

RAPORTISTA

Tässä raportissa esitetään heinäkuun lopun ja syyskuun jälkipuolen välisenä aikana 2019 toteutetun pesimälinnusto-, liito-orava-, viitasammakko-, kasvillisuus- ja lepakkoselvityksen tulokset. Raportti käsittää yleis- ja pohjatietojen lisäksi kuvaukset tutkimusmenetelmistä sekä inventointien tulokset ja mahdolliset maankäyttösuositukset.

Kuva 1.
Tutkimusalueen sijainti. Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen avoin data 2019.

SELVITYSALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalueena oli Ylöjärvellä noin seitsemän kilometriä Kurun keskustan itäpuolella oleva Iso ja Pieni Majajärven ranta-asemakaava-alue, joka sijaitsee Ruoveden kunnanrajan välittömässä läheisyydessä. Lähellä olevia paikkoja ovat itäpuolen Siikalahti, koillispuolen Hammonperä ja länsipuolen Karjula.

Tutkimusalue on noin 85 hehtaarin laajuinen kokonaisuus Iso ja Pieni Majajärven ympärillä (kuva 1). Molempia järviä reunustaa kapea havumetsäpuuvaltainen metsävyöhyke, mutta muilta osin päätehakkuualoja ja taimikoita on varsin runsaasti. Majavuorella on korkeita jyrkänkeittä, jotka ovat hyvin edustavia alusmetsineen. Niiden luona on myös korpea. Metsät ovat rantojen tuntumassa pitkälti kuusivaltaista tuoretta kangasta, mutta erityisesti järven eteläpuolen kallioalueilla on myös kuivahkoa kangasta.

TYÖSTÄ VASTAAVAT HENKILÖT

Ylöjärven Kurun Iso ja Pieni Majajärven ranta-asemakaava-alueen maastotöistä ja raportoinnista vastasi luontokartoittaja Santtu Ahlman. Ympäristönhoitaja Toni Ahlman teki maastotyöt lepakkoiden osalta. Hänellä on hyvin runsaasti kokemusta lepakkoselvityksistä.

VIITASAMMAKKOSELVITYS

VIITASAMMAKON TUNNISTAMINEN

Viitasammakko (*Rana arvalis*) muistuttaa ulkonäöltään huomattavasti sammakkoa (*Rana temporaria*), mutta se voidaan erottaa tiettyjen tuntomerkkien avulla. Viitasammakko on teräväkuonoinen ja takajalkojen räpylöiden ulkopuolelle jää 2,5–3 varvasluuta. Sammakolla niitä on korkeintaan kaksi. Lisäksi jalkapohjan sisäsyryssä on kova ja kookas metatarsaalikyhmy (jalkapöydän luu), joka on vähintään puolet sisimmän varpaan pituudesta. Värituntomerkit ovat haastavampia, mutta kutevilla koirailta on usein sinertävä kurkku. Toisinaan lähes koko ruumis saattaa olla varsin selvästi sinertävän sävyinen.

Paras tuntomerkki on koiraan tunnusomainen soidinääni "voup, voup, voup...". Se on hidastempoinen ääni, joka muistuttaa uppoavaa pulloa. Lajin havaitsee parhaiten nimenomaan soidinäänen perusteella, sillä elintavoiltaan se on varsin piilotteleva ja arka.

Laji voidaan tunnistaa myös melko luotettavasti mätimunista eli kudusta. Viitasammakolla ne kelluvat "välivedessä" ja ovat jokseenkin pieniä. Sammakon kutu on tyypillisesti selvästi kookkaampaa ja se on aivan veden pinnassa. Rupikonnin (*Bufo bufo*) kutu on usean metrin mittaista "helminauhaa", joka poikkeaa suuresti viitasammakon ja sammakon mätimunista.

VIITASAMMAKON ELINPIIRISTÄ

Viitasammakko on mieltynyt erityisesti reheviin vesistöihin, ja sitä pidetäänkin usein nimenomaan rehevien lintujärvien lajina. Se suosii kuitenkin myös hieman karumpia lampareita, mutta kutupaikaltaan se vaatii riittävästi suojaisaa kasvillisuutta. Pienet kosteat painanteet tai vaikkapa ojat eivät sille kelpaa muuta kuin liikkumisreitiksi.

Viitasammakko on hyvin paikkauskollinen laji, joka pysyttelee vain muutaman neliökilometrin alueella läpi vuoden. Talvehtimaan viitasammakot hakeutuvat huomaamattomasti syys-lokakuussa, jolloin ne katoavat sopivien vesistön pohjiin muun muassa kivien alle. Viitasammakot kerääntyvät muiden sammakoiden tavoin ryhmäsoitimelle jo hyvin varhain keväällä, kun jääpeite sulaa ja yöpakkaset laantuvat.

Sopivia kutupaikkoja ovat muun muassa rehevät luhtarannat, ilmaversoiskasvillisuuden laiteilla olevat suojaisat sopukat ja muut vastaavat paikat. Mätimunaklimpiti ovat usein vesirajalla vesisammalten ja muun kasvillisuuden lomassa.

Viitasammakoiden liikehtimistä on tutkittu hyvin vähän, mutta eräiden eurooppalaisten tutkimusten (Kovar ym. 2009) mukaan keskimääräinen liikkumismatka on noin 1 000 metriä. Liikkumisreitinä ne käyttävät usein kosteita ja suojaisia oja, mutta esimerkiksi kuiville mäntykankaille ne nousevat ilmeisesti harvoin. Kesänsä viitasammakot viettävät vesistöjen lähellä rannoilla, rantapensaikoissa, tuoreissa metsissä, soilla ja pelloilla. Ravinnonsaantimahdollisuudet vaikuttavat lajin elinpiirin valintaan.

Kutupaikoilta poistuvien ja niillä kesää viettävien yksilöiden prosentuaalisia suhteita ei tiedetä. Todennäköisesti viitasammakot pysyttelevät mahdollisimman lähellä kutu- ja talvehtimispaikkoja – jotka voivat sijaita samalla järvellä – mikäli ravintoa on riittävästi tarjolla.

Viitasammakon kudusta kehittyy toukkia noin kolmessa viikossa. Toukkavaihe kestää keskimäärin 2–3 kuukautta, riippuen kesän sääolosuhteista. Toukkien muodonmuutoksen jälkeen pienet sammakot nousevat yleensä maalle, mutta niiden liikehtimisestä on niukasti tietoja saatavilla.

VIITASAMMAKKO LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Viitasammakko kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisiin lajeihin, joihin kuuluviin yksilöiden luonnossa selvästi havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on uuden luonnonsuojelulain (49 §) mukaisesti kielletty. IV(a)-liitteen lajit ja niiden elinympäristöt ovat tiukasti suojeltuja.

Luonnonsuojelulain mukaan paikallinen ELY-keskus voi yksittäistapauksissa myöntää poikkeusluvan, vaikka toiminta aiheuttaisikin varmuudella haittaa direktiivilajille. Edellytyksenä on kuitenkin se, että hanke koskee yleistä etua ja muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole.

Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) uhanalaisuusluokituksessa viitasammakko on elinvoimainen (LC, Least Concern). Suomalaisessa uhanalaisuusluokituksessa viitasammakkoa ei ole luokiteltu uhanalaiseksi tai vaarantuneeksi lajiksi (Hyvärinen ym. 2019).

TUTKIMUSMENETELMÄT

Viitasammakkoselvityksen maastoinventoinnit tehtiin vesilintulaskentojen ja liito-oravainventointien ohessa 28.4. ja 9.5., jolloin ranta-alueet kierrettiin läpi hiljalleen kävellen ja jatkuvasti havainnoiden. Maastotyöt tehtiin noin kello 5.00–11.00 välisenä aikana. Inventointien aikana pysähdyttiin tietyin välimatkoin useiksi minuuteiksi, sillä viitasammakot ovat hyvin arkoja ja voivat säikähtäessään pysytellä pitkään piilossa. Kartoitusolosuhteet olivat erinomaiset, sillä tuuli oli riittävän tyyni hyvän kuuluvuuden turvaamiseksi. Lisäksi oli lämmintä. Tarkoituksena oli havaita ja paikallistaa mahdolliset lisääntymispaikat sekä arvioida yksilömäärä mahdollisimman tarkasti.

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Tutkimusalueella ei havaittu ollenkaan viitasammakoita maastoinventointien aikana. Rannat ovat pääosin melko karuja, mikä voi selittää osaltaan, ettei lajia esiintynyt kohdejärvillä. Koska lajia ei havaittu, eikä alueelta tunneta vanhoja havaintoja (Pirkanmaan ELY-keskus 2019), ei viitasammakon osalta voida antaa erityisiä maankäyttösuosituksia.

LIITO-ORAVASELVITYS

LIITO-ORAVAN ELINPIIRISTÄ

Liito-orava asettuu mieluiten kuusivaltaiseen metsään, jossa on riittävästi lehtipuita seassa. Kesällä se syö pääosin lehtipuiden lehtiä, suosituimpia ovat koivut, lepät ja haapa. Syksyllä ravinto koostuu lähinnä havupuiden silmuista sekä koivun ja lepän norkoista. Vastaavaan ravintoon se turvautuu myös talvella. Monipuoliset ravintovaatimukset määräävät lajin elinympäristön sijoittumista. Lisäksi sopivia pesäpaikkoja – kuten vanhoja tikankoloja tai risupesä – täytyy olla riittävästi tarjolla.

Liito-oravien reviirit ovat varsin laajoja, erityisesti koirailta, joiden elinpiirin keskimääräinen pinta-ala on noin 60 hehtaaria. Naarailta on huomattavasti pienempi reviiri, vain noin kahdeksan hehtaaria. Molemmat sukupuolet käyttävät useita eri koloja, ja niiden reviireillä on tärkeitä ydinalueita.

Aikuiset yksilöt ovat varsin paikkauskollisia ja liikkuvat vain pakon edessä uusille alueille. Nuoret yksilöt sen sijaan levittäytyvät uusille alueille säännöllisesti (dispersaali). Levittäytymisen vuoksi elinvoimaisen reviirin on oltava yhteydessä laajempiin metsäalueisiin niin sanottujen ekologisten käytävien kautta. Mikäli metsät ovat eristäytyneitä saarekkeita, ei liito-oravilla ole edellytyksiä elinvoimaisiin pesimäkantoihin. Lisääntymismetsien välillä tulisi olla vähintään kymmenen metriä korkeaa puustoa, mieluummin vielä korkeampaa. Hakkuuaukot ja taimikot eivät ole liito-oravalle kelvollisia liikkumisreittejä.

LIITO-ORAVA LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Liito-orava kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisiin lajeihin, joihin kuuluvien yksilöiden luonnossa selvästi havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on uuden luonnonsuojelulain (49 §) mukaisesti kielletty. Uusimmassa valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa liito-orava on vaarantunut (VU, Vulnerable) (Hyvärinen ym. 2019).

TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusalue kierrettiin huolella läpi 9.5., jolloin etsittiin liito-oravien jätöksiä puiden runkojen tyviltä. Inventoinnit tehtiin ajankohtana, jolloin lumet olivat sulaneet riittävästi. Näin ollen mahdollisten jätöksien löytämiseen oli erinomaiset edellytykset. Alueelta tutkittiin kaikkien järeäköjen leppien, raitojen, haapojen ja kuusten tyvet. Lisäksi useiden mäntyjen tyvet tutkittiin, vaikka liito-orava ei yleensä niitä suosi.

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Tutkimusalueelta ei löydetty tuoreita papanoita, mutta Iso Majajärven koillispuolelta löydettiin kuudesta eri paikasta vanhoja, tummuneita papanoita, jotka ovat luultavasti vuodelta 2018. Havainnot jakaantuivat kahden jyrkänteen aluskuusikoihin, jotka ovat lajille soveliaita elinympäristöjä (kuva 2).

Vaikka alueet olivat asumattomia vuonna 2019, EU:n luontodirektiivin mukaisesti elinympäristö ei kuitenkaan menetä suojeluarvoaan, sillä lajin esiintyminen on ns. dynaaminen, eli kaikki levähdys- ja lisääntymispaikat eivät ole vuosittain asuttuja. Vastaavia tilanteita on ollut muuallakin kaavoitettavilla alueilla, jolloin seuranta on tehty useita vuosia (Ahlman 2019). Esimerkiksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen mukaan reviiriä voidaan pitää pysyvästi asumattomana, mikäli lajista ei löydetä viitteitä vähintään viitenä perättäisenä vuotena (mm. Iiro Ikonen).

Liito-oravan liikkumista varten suositetaan jätettävän ns. ekologiset käytävät muille puustoisille alueille. Pohjoispuolen hakkuualueiden vuoksi soveliaita liikkumisreittejä ovat Iso Majajärven pohjoisranta ja järvien välinen puustoinen kaistale etelään. Kuvassa 2 esitetyt reitit ovat viitteellisiä.

*Kuva 2. Liito-oraville soveliaat elinympäristöt, joista löydettiin vanhoja papanoita (punaiset) ja suositellut liikkumisreitit (vihreät).
Ortoilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoin data 2019.*

PESIMÄLINNUSTOSELVITYS

TUTKIMUSMENETELMÄT

SOVELLETTU KARTOITUSLASKENTA

Hankealueella tehtiin viisi kartoituslaskentaa, joista kolme toteutettiin vesilintulaskentojen ohessa ja yksi yölaulajainventointien yhteydessä (taulukko 1) hyvissä sääolosuhteissa, jolloin oli tyyntä tai heikkoa tuulta. Kartoituslaskennat toteutettiin koko hankealueen osalta otollisilta kohteilta, jolloin painopisteenä olivat uhanalaiset, EU:n lintudirektiivin liitteen I-lajit sekä Suomen erityisvastuulajit. Myös muita mielenkiintoisia lajeja kartoitettiin. Kartoituslaskennassa merkittävien lajien reviirit merkittiin kartalle paikan päällä maastossa ja sijainti varmistettiin GPS-vastaanottimen avulla. Maastotyöt tehtiin aamuisin pääosin noin klo 3–11 välisenä aikana. Pareiksi tulkittiin seuraavat havainnot: laulava koiras, varoiteleva koiras, nähty koiras, varoiteleva naaras, nähty naaras, varoiteleva pari ja nähty pari.

YÖLAULAJALASKENTA

Yöaktiivisia lintujen inventoitiin yhdellä käyntikerralla 24.–25.6. yöllä 23.00–4.00 välisenä aikana lepakkokartoitusten yhteydessä. Tavoitteena oli erityisesti mahdollisten kehrääjäreviirien löytäminen. Paritulkinat tehtiin samalla tavalla kuin kartoituslaskennoissa.

Taulukko 1. Maastoinventointien päivämäärät ja tarkoitukset.

PVM	Vesilintulaskenta	Sovellettu kartoituslaskenta	Yölaulajalaskenta
28.4.	x	x	-
9.5.	x	x	-
31.5.	x	x	-
20.6.	-	x	-
24.–25.6.	-	x	x

VESILINTULASKENTA

Vesilinnut laskettiin kiertolaskennoin kaikilta tutkimusalueen rantavyöhykkeiltä. Laskennat tehtiin aamuisin muiden inventointien yhteydessä siten, että ensimmäinen kierros toteutettiin 28.4., toinen 9.5. ja kolmas 31.5.

Pesiviksi pareiksi tulkittiin seuraavat havainnot:

Sorsalinnuilla (sotkia lukuun ottamatta)

- muista yksilöistä erillään oleva pari
- yksinäinen koiras
- koiraat 2–4 yksilön ryhmissä
- pienet naarasta takaa ajavat koirasryhmät
- yksinäiset naaraat, mikäli niiden yhteismäärä on suurempi kuin koiraiden yhteismäärä

Punasotkalla ja tukkasotkalla

(selvä koirasylijäämä)

- naaraiden kokonaismäärä

Telkällä

- juhlapukuinen (sukukypsä) koiras
- pari

Nokikanalla

- yksinäinen lintu (lähellä rantaa)
- pari (kaksi lintua yhdessä)
- reviiikiista (= kaksi paria)
- nähdyistä yksilöistä erilliset äänihavainnot (reviirit) laskenta-alueella.

Kuikka- ja uikkulinnuilla

- yksinäinen lintu
- pari (= kaksi yksilöä yhdessä)
Silkkiuikkuyhdyskuntien linnuista osa saattaa olla kasvillisuuden kätkössä. Jos parimäärää ei pystytä arvioimaan (esimerkiksi häätämällä linnut näkyviin), ilmoitetaan yhdyskunnan liepeillä näkyvien yksilöiden yhteismäärä tulkitsematta sitä pareiksi.

Joutsenilla ja hanhilla

- pesällä tai todennäköisellä pesäpaikalla havaittu pari
(= kaksi pesimäpukuista lintua yhdessä)

Lokkilinnuilla

- yksinäinen lintu tai pari oletetun pesäpaikan luona (esimerkiksi hautova tai hätäilevä emo). Yhdyskuntien parimäärät voidaan arvioida kiikaroimalla pesät tai hautovat emot, tai laskemalla/arvioimalla pesiltä lentoon lähtevät emot (molemmat usein paikalla).
Pesimättömiltä vaikuttavia ryhmiä ja parvia ei tulkita pareiksi.

Kaikissa lajiryhmissä vastaa paria

- löydetty pesä
- ▶ Ensimmäisen laskentakerran (26.4.–6.5.) perusteella tulkittavat lajit: sinisorsa, tavi, jouhisorsa, lapasorsa, punasotka, telkkä, isokoskelo, nokikana
- ▶ Toisen laskentakerran (9.5.–20.5.) perusteella tulkittavat lajit: kuikka, kaakkuri, silkkiuikku, härkälintu, mustakurkku-uikku, laulujoutsen, metsähanhi, kanadanhanhi, harmaasorsa, haapana, heinätavi, tukkasotka, mustalintu, pilkkasiipi, tukkakoskelo, uivelo.
- ▶ Kolmannen laskentakerran (21.5.–30.5.) perusteella tulkittavat lajit: uikut, haapana, heinätavi, tukkasotka, lapasotka, pilkkasiipi, uivelo, tukkakoskelo, pikkulokki, tiirat.

Lajit, joista kerättiin kaikki reviirihavainnot:

- ▶ Vesilinnut
- ▶ Metsäkanalinnut
- ▶ Peltokanalinnut (ei fasaani)
- ▶ Haikarat
- ▶ Päiväpetolinnut
- ▶ Rantakanalinnut
- ▶ Kurki
- ▶ Kahlaajat (ei metsäviklo, lehtokurppa)
- ▶ Lokkilinnut
- ▶ Uuttukyyhky, turkinkyyhky, turturikyyhky
- ▶ Käki
- ▶ Pöllöt
- ▶ Kehräjä
- ▶ Tervapääsky
- ▶ Kuningaskalastaja
- ▶ Tikat
- ▶ Kiurut
- ▶ Pääskyt
- ▶ Niittykirvinen
- ▶ Västäräkit
- ▶ Tilhi
- ▶ Koskikara
- ▶ Peukaloinen
- ▶ Satakieli
- ▶ Sinirinta
- ▶ Sinipyrstö
- ▶ Leppälinnut
- ▶ Taskut
- ▶ Sirkkalinnut
- ▶ Kultarinnat
- ▶ Kerttuset
- ▶ Pensaskerttu ja kirjokerttu
- ▶ Idänuunilintu ja sirittäjä
- ▶ Pikkusieppo
- ▶ Viiksitimali
- ▶ Pyrstötiainen
- ▶ Töyhtötiainen, hömötiainen, lapintiaainen
- ▶ Pähkinänakkeli
- ▶ Kuhankeittäjä
- ▶ Lepinkäiset
- ▶ Tervapääsky
- ▶ Närhi, pähkinähakki, kuukkeli, harakka
- ▶ Varpunen
- ▶ Järripeippo
- ▶ Viherpeippo
- ▶ Kirjosiipikäpylintu ja isokäpylintu
- ▶ Punavarpenen
- ▶ Taviokuurna
- ▶ Punatulkku
- ▶ Nokkavarpenen
- ▶ Sirkut (ei keltasirkku)

TUTKIMUSALUEEN LINNUSTOSTA

Selvitysalueen luontotyypit ovat varsin yksipuolisia, sillä alueella on melko paljon hakkuualoja ja taimikoita. Lisäksi järvet ovat melko karuja. Kulttuuriympäristöjä ei ole lainkaan. Sen sijaan iäkstä kuusimetsää on runsaasti Iso Majajärven koillispuolella, mikä heijastuu pesimälinnustoon erityisesti vanhanmetsän lajien osalta. Tällaisia ovat muun muassa pohjantikka ja pyy.

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Tutkimusalueen pesimälinnusto saatiin selvitettyä varsin kattavasti vesi-, kartoitus- ja yölaulajalaskennoin (taulukko 1). Alueen pesimälinnusto on melko yksipuolista, ja valtaosa on tavanomaisia metsämaiden lajeja (taulukko 2). Lajistoon lukeutuu kuitenkin kuusi huomionarvoista lajia (taulukko 3), joista kaksi on EU:n lintudirektiivin I-liitteen lajeja, kolme Suomen erityisvas-
tuulajeja, yksi valtakunnallisessa uhanalaisuusluettelossa erittäin uhanalainen (EN, Endangered) ja kaksi vaarantuneita (VU, Vulnerable).

Alueella pesivillä tavanomaisilla lajeilla on vastaavia elinympäristöjä runsaasti tutkimus-
alueen ulkopuolella, minkä vuoksi suurinta osaa ei tarvitse huomioida erityisesti hankkeessa. Lisäksi monilla huomionarvoisilla lajeilla ei ole yleensä vuosittain sama pesimäpaikka. Alueelta voidaan kuitenkin rajata kaksi erityistä aluetta (kuva 3), joilla on merkittäviä linnustollisia arvoja. Näistä Iso Majajärven koillis- ja itäpuolen laajempi rajaus on hyvin merkittävä, sillä alueella pesi kaksi pohjantikkapari ja muita vanhanmetsän lajeja. Myös järven pohjoisrannalla on vanhanmetsän lajien osalta arvokas alue.

Nämä kaksi arvokasta aluetta suositetaan säästettävän ennallaan, sillä erityisesti pohjantikkokojen keskittymä on eteläisessä Suomessa nykyään hyvin harvinaista. Mikäli metsät pirstoutuvat lisää, on hyvin todennäköistä, että linnustolliset arvot häviävät. Muilta osin ei voida antaa erityisiä maankäyttösuosituksia.

*Kuva 3. Pesimälinnustolle arvokkaat alueet (punaiset).
Ortoilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoin data 2019.*

Laji	Parimäärä	Laji	Parimäärä	Laji	Parimäärä
Tavi	2	Mustarastas	-	Hömötiainen	3
Telkkä	1	Räkättirastas	-	Töyhtötiainen	3
Pyy	3	Laulurastas	-	Kuusitiainen	-
Metsäviklo	-	Punakylkirastas	-	Sinitiainen	-
Lehtokurppa	-	Kulorastas	-	Talitiainen	-
Sepelkyyhky	-	Lehtokerttu	-	Puukiipijä	-
Käki	1	Hernekerttu	-	Varis	-
Käpytikka	-	Mustapääkerttu	-	Peippo	-
Pohjantikka	4	Tiltalti	-	Vihervarpunen	-
Metsäkivoinen	-	Pajulintu	-	Pikkukäpylintu	-
Peukaloinen	2	Hippiäinen	-	Punatulkku	-
Rautiaainen	-	Harmaasiippo	-	Keltasirkku	-
Punarinta	-	Kirjosieppo	-		
Yhteensä					38 lajia

Taulukko 2. Tutkimusalueen pesimälinnusto vuonna 2019.

Parimääräarvio esitetään vain niistä lajeista, joita inventoitiin systemaattisesti.

Taulukko 3. Tutkimusalueella vuonna 2019 pesineet huomionarvoiset lintulajit luokituksineen.

EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä.

Laji	Parimäärä	Lintudirektiivin I-liitteen laji	Erityisvastuulaji	Uhanalaisuusluokitus
Tavi	2	-	V	-
Telkkä	1	-	V	-
Pyy	3	L	-	VU
Pohjantikka	4	L	V	-
Hömötiainen	3	-	-	EN
Töyhtötiainen	3	-	-	VU
Yhteensä	16 paria	2 lajia	3 lajia	3 lajia

LAJIKOHTAISTA TARKASTELUA

Tässä osiossa esitetään yleispiirteisesti tutkimusalueella pesineiden huomionarvoisten lajien tietoja. Kustakin lajista kerrotaan suomalaisen nimen lisäksi tieteellinen nimi. Palstan oikeassa reunassa on merkitty punaisella hakasulkuihin lajin mahdollinen uhanalaisuusluokitus (CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, L = lintudirektiivin laji ja V = Suomen erityisvastuulaji). Tällaisia lajeja ei kuitenkaan tavattu. Lajiluettelossa käytetään termeinä sekä reviiriä että pesiviä paria. Molemmat tarkoittavat kuitenkin pesimähavaintoja.

Tavi (*Anas crecca*)

[V]

Molemmilla järvillä pesi yksi pari (reviirikartta 1). Tavi on pesimäpaikkansa suhteen vaatimatomin vesilintumme, joka pesii toisinaan jopa metsäojien varsilla. Se on Suomen erityisvastuulaji.

Telkkä (*Bucephala clangula*)

[V]

Pieni Majajärvellä oli yksi reviiri (reviirikartta 1). Telkkä on hyvin tavallinen sorsalintu maasamme. Toisinaan se pesii hyvin kaukana lähimmästä vesialueesta, mikäli sopiva luonnonkolo on tarjolla. Telkkä on Suomen erityisvastuulaji.

Pyy (*Tetrastes bonasia*)

[VU] [L]

Alueella oli kolme laulavaa koirasta (reviirikartta 1). Pyy viihtyy kuusivaltaisissa havu- ja sekametsissä, joissa esiintyy leppää ruokailua varten. Se on EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji ja valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa vaarantunut.

Pohjantikka (*Picoides tridactylus*)

[L] [V]

Iso Majajärven rantavyöhykkeillä pesi neljä paria (reviirikartta 1). Pohjantikka on iäkkäiden kuusimetsien pesijä, joka on taantunut metsien ikärakennemuutosten myötä. Alueen reviiri-keskittymä on hyvin poikkeuksellinen eteläisessä Suomessa.

Hömötiainen (*Poecile montanus*)

[EN]

Alueella oli kolme reviiriä (reviirikartta 1). Hömötiainen on erityisesti iäkkäiden havumetsien pesimälaji. Se on valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa erittäin uhanalainen.

Töyhtötiainen (*Lophophanes montanus*)

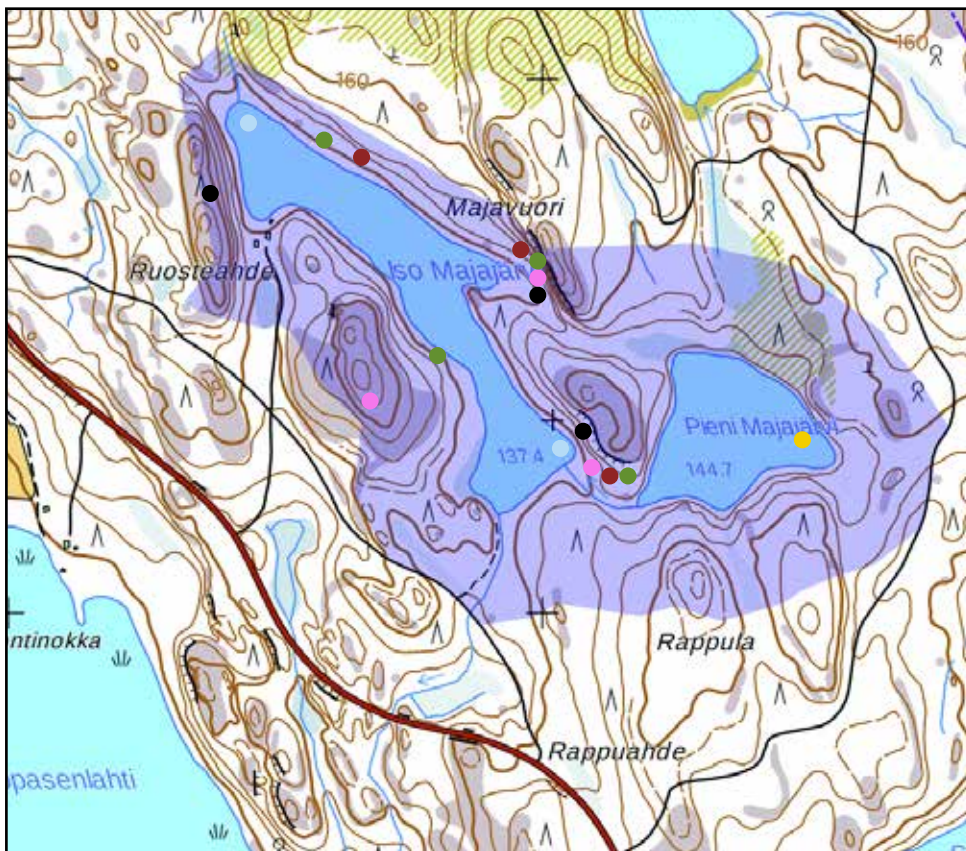
[VU]

Alueelta varmistettiin kolme reviiriä (reviirikartta 1). Töyhtötiainen on iäkkäiden havumetsien pesijä. Se on valtakunnallisessa uhanalaisuusluokituksessa vaarantunut.

Reviirikartta 1.

Tavin (2 paria), telkän (1 pr), pyyn (3 pr), pohjantikan (4 pr),
hömötiaisen (3 pr) ja töyhtötiaisen (3 pr) reviirit.

Tavi	Pohjantikka
Telkkä	Hömötiainen
Pyy	Töyhtötiainen

Ortoilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoin data 2019.

KASVILLISUUSSELVITYS

TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusalueen kasvillisuus ja luontotyyppit selvitettiin 22.9., mutta kevätlajistoa havainnoitiin myös linnustoselvitysten yhteydessä. Aluerajaus kierrettiin järjestelmällisesti läpi, jolloin kirjattiin kaikki löydetty putkilokasvilajit, myös puutarhoista ja pihoista villiintyneet lajit. Jokainen arvokas kuvio tyypiteltiin maastossa ja niiden rajat piirrettiin maastokartalle, sillä tarkoituksena oli löytää mahdolliset arvokohteet, kuten esimerkiksi metsä-, vesi- ja luonnonsuojelulain mukaiset elinympäristöt. Kustakin kuvioista kirjoitettiin yleisluonnehdinta ja mahdolliset lisätiedot. Selvityksessä käytetty nimistö on Suuren Pohjolan Kasvion (Mossberg & Stenberg 2005) mukainen.

Metsälain mukaiset luontotyyppit

- Lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä enintään 0,5 hehtaarin suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto
- Seuraavat luetellut suolinympäristöt, joiden yhteinen ominaispiirre on luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen vesitalous
 - ▶ Lehto- ja ruohokorvet, joiden ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaateliäs kasvillisuus, erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus
 - ▶ Yhtenäiset metsäkorte- ja muurainkorvet, joiden ominaispiirteitä ovat erirakenteinen puusto ja yhtenäisen metsäkorte- tai muurainkasvillisuuden vallitsevuus
 - ▶ Letot, joiden ominaispiirteitä ovat maaperän runsasravinteisuus, puuston vähäinen määrä ja vaateliäs kasvillisuus
 - ▶ Vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot
 - ▶ Luhdat, joiden ominaispiirteitä on erirakenteinen lehtipuusto tai pensaskasvillisuus sekä pintavesien pysyvä vaikutus
- Rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliäs kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus
- Kangasmetsäsaarekkeet, jotka sijaitsevat ojittamattomilla soilla tai soilla, joissa vesitalous on pääosin säilynyt muuttumattomana
- Kallioperässä olevat tai kivennäismaahan uurtuneet, jyrkkärinteiset, pääosiltaan vähintään kymmenen metriä syvät rotkot ja kurut, joiden ominaispiirteinä on luonteenomainen muusta ympäristöstä poikkeava kasvillisuus
- Pääosiltaan vähintään kymmenen metriä korkeat jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät
- Karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot ja louhikot, joiden ominaispiirre on harvahko puusto

Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit

- Jalopuumetsiköt
- Pähkinäpensaslehdot
- Tervaleppäkorvet
- Hiekkarannat
- Merenrantaniityt
- Hiekkadyynit
- Katajakedot
- Lehdesniityt
- Suuret maisemapuut

Vesilain mukaiset luontotyypit

- Enintään kymmenen hehtaarin laajuinen flada, kluuvijärvi tai lähde
- Muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitseva noro tai enintään yhden hehtaarin suuruinen lampi tai järvi

TUTKIMUSALUEEN KASVILLISUUDESTA

Tutkimusalueen kasvillisuus on hyvin rikkonaista, sillä alueella on tehty useita hakkuita, min­kä vuoksi Iso ja Pieni Majajärvi ovat rantametsineen ikään kuin saarekkeena hakkuualojen ja taimikoiden sisällä. Molemmat järvet ovat varsin karuja, eikä rehevää vesikasvillisuutta esiin­ny. Metsät ovat suurelta osin kuusivaltaista mustikkatyypin (MT) tuoretta kangasta. Paikoin esiintyy myös käenkaali-mustikkatyypin (OMT) lehtomaista kangasta. Erityisesti kalliomuo­dostumien päällä on puolukkatyypin (VT) kuivahkoa ja kanervatyypin (CT) kuivaa kangasta. Iso Majajärven koillispuolella on hyvin korkeita kalliojyrkänteitä, joista suurimman edustalla on edustavaa korpea. Suurin kallioalue on järven eteläpuolella, jossa puusto on mäntyvaltaista. Valokuvia esitetään liitteessä 2.

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Tutkimusalueelta löydettiin viisi metsälain 10 § mukaista arvokasta kasvillisuuskohdetta, joista kaksi koskee kalliojyrkänteitä alusmetsineen, kaksi korpikuvioita ja yksi noroa (ks. arvokkaat kasvillisuuskohteet s. 19). Kuvioita ei ole Metsäkeskuksen aineistoissa (Metsäkeskus 2019), mutta ne ovat kuitenkin metsälain mukaisia kohteita, jotka tulee huomioida asianmukaisesti maankäytön suunnittelussa. Majajärvien välisen noron ja Iso Majajärven koillispuolen jyrkän­nekokonaisuus lehtokorven kanssa muodostaa poikkeuksellisen edustavan ja arvokkaan kas­villisuusalueen. Muilta osin ei löydetty sellaisia luontoarvoja, joiden mukaan voidaan antaa erityisiä maankäyttösuosituksia.

Rajaukselta löydettiin yhteensä 159 putkilokasvilajia (taulukko 5), mikä on kohtalainen lukema. Yksikään laji ei ole uhanalainen tai muuten huomionarvoinen. Tutkimusalueelta ei myöskään tunneta vanhoja havaintoja uhanalaislajistosta (Pirkanmaan ELY-keskus 2019).

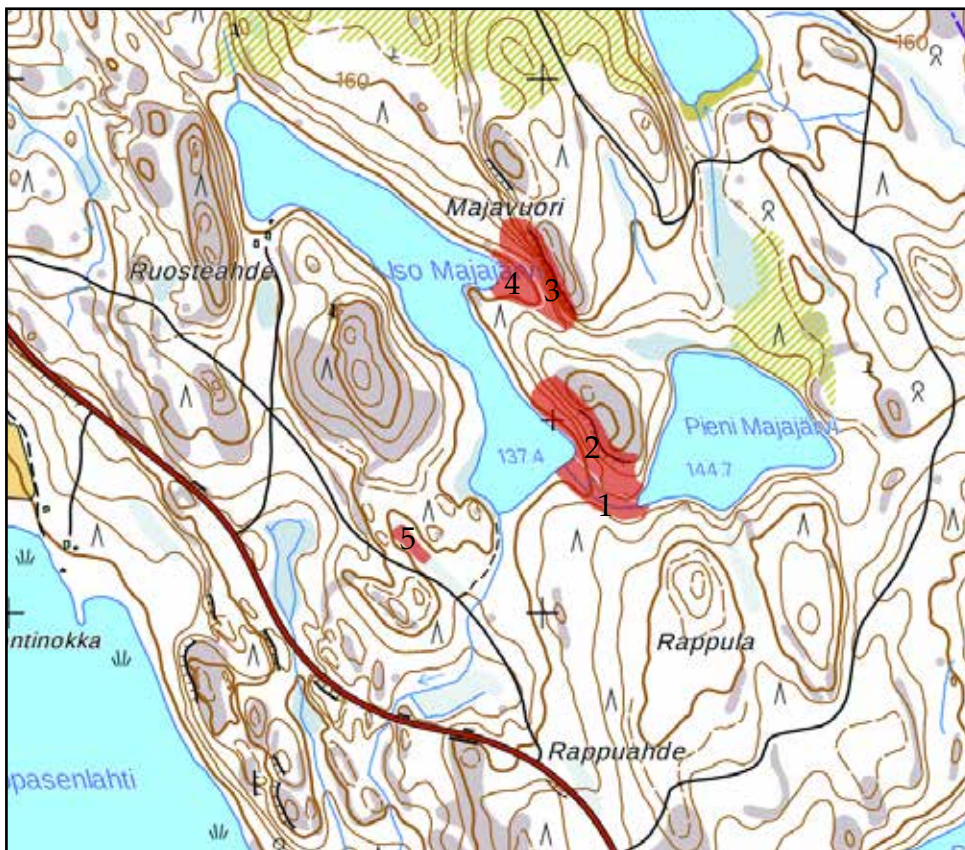
ARVOKKAAT KASVILLISUUSKOHTEET

Tässä osiossa esitetään tutkimusalueelta löytyneet arvokkaat kasvillisuuskuviot (kuva 3), joista kerrotaan yleiskuvauksen lisäksi suojeluperuste ja maankäyttösuositukset.

Arvokkaiden kohteiden tietoihin on lisätty luontotyyppien uhanalaisuusluokitus (Kontula & Raunio ym. 2018). Nämä luokitukset on merkitty punaisella luontotyyppinimikkeen oikeaan reunaan. CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, LC = elinvoimainen ja DD = puutteellisesti tunnettu. Luontotyyppiluokituksen jälkeen suluissa on alueen nimi lähimmän karttapaikan mukaan. Suojeluperusteeseen on kuvattu lyhyesti ne syyt, joiden vuoksi kyseinen alue on syytä suojella.

Arvotuksessa on käytetty kolmiportaista luokitusta seuraavasti: 1 = lakikohde, joka on säilytettävä suojeluperusteena olevan lain mukaan, 2 = arvokas alue, joka on uhanalaisuudeltaan joko äärimmäisen uhanalainen, erittäin uhanalainen tai vaarantunut, 3 = arvokas alue, joka suositetaan säilytettävän muiden syiden vuoksi. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi erityisen edustava luontotyyppi, nykymittakaavassa poikkeuksellisen iäkäs puusto, suuri lahoppumäärä tai muu monimuotoisuus.

Kuva 4. Tutkimusalueen arvokkaat kasvillisuusalueet (punaiset rajaukset).
Ortoilmakuva: Maanmittauslaitoksen avoin data 2019.

1. Noro

[DD]

Kasvillisuuskuvaus:

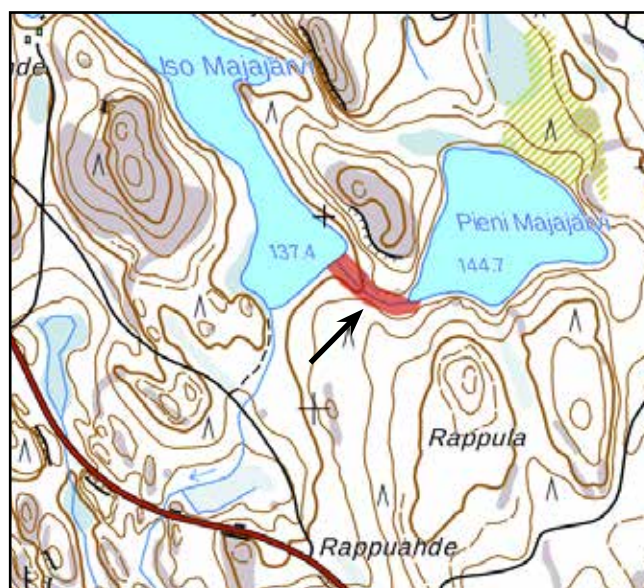
Järvien välissä oleva pieni noro, jonka reunuskasvillisuus on rehevää. Noron laiteilla on iäkkäitä kuusia ja jokunen tervaleppä. Saniaiset ovat valta-asemassa. Tyyppilajeja ovat hiirenporras, metsäalvejuuri ja korpi-imarre. Muita tavanomaisia kasveja ovat muun muassa suo-orvokki, vehka, käenkaali, korpikastikka ja metsäkorte.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (pienvesien välittömät lähiympäristöt). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde. Noro voidaan myös tulkita vesilain mukaiseksi kohteeksi.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Kuviolla ei tule tehdä hakkuita tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnontilaisuutta ja luonnetta.

2. Kalliojyrkänne ja alusmetsä

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

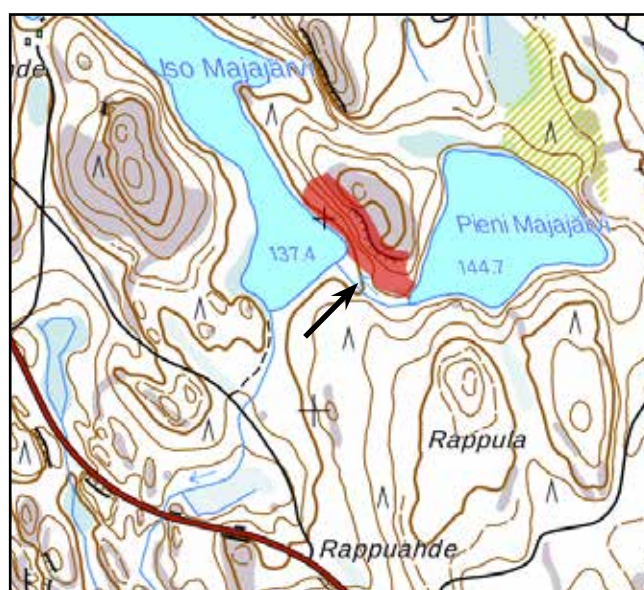
Hyvin jyrkkä kallioseinä, jossa kasvaa runsaasti sammalia ja jäkäliä. Saniaisista esiintyy muun muassa karvakiviyrttiä ja haurasloikkaa. Jyrkänteen yläosissa on havupuita, mutta se on suurelta osin paljaspintainen. Kallion alapuolella on kuusivaltainen alusmetsä, jossa on paikoin iäkkäitä kuusia. Metsä on pääosin mustikkatyyppin (MT) tuoretta kangasta.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (jyrkänteen ja niiden välittömät alusmetsät). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Kuviolla ei tule tehdä hakkuita tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnontilaisuutta ja luonnetta.

3. Kalliojyrkäne ja alusmetsä

[NT]

Kasvillisuuskuvaus:

Jyrkkä ja korkea kallioseinä, jossa esiintyy paljon sammalia ja jäkäliä. Jyrkänteen alla on hyvin iäkstä kuusikkoa, haapoja ja runsaasti lahoppua. Alusmetsä on pääosin mustikkatyyppin (MT) tuoretta kangasta, joka vaihettuu korpeen (kuvio 4).

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Kuviolla ei tule tehdä hakkuita tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnontilaisuutta ja luonnetta.

4. Lehtokorpi (LhK)

[VU]

Kasvillisuuskuvaus:

Kuusivaltainen ja tiheäkorpi suuren jyrkänkanteen alla. Myös hieskoivua esiintyy. Saniaisia on hyvin runsaasti, erityisesti isoalvejuurta ja hiirenporrasta. Muita peruslajeja ovat oravanmarja, käenkaali ja metsäkorte. Pohjalla on lähes yhtenäinen rahkasammalpatja. Sammalista esiintyy esimerkiksi korpi-, kiilto-, lehto- ja kilpilehväsammalta sekä isokaste- ja suikerosammalia.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (rehevät korvet). Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Kuviolla ei tule tehdä hakkuita tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnontilaisuutta ja luonnetta.

5. Metsäkortekorpi (MkK)

[EN]

Kasvillisuuskuvaus:

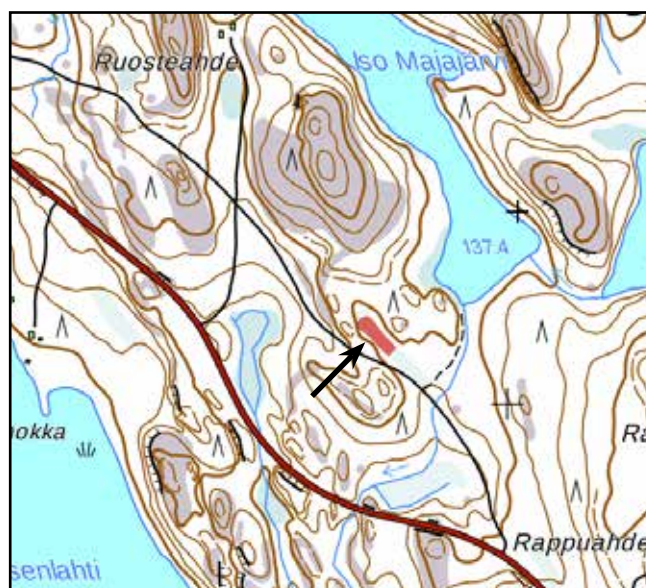
Pieni korpilaikku, jossa valtapuusto koostuu kuusista ja hieskoivusta. Pensaskerroksessa esiintyy molempien taimia. Metsäkorte muodostaa peittäviä kasvustoja. Muita tyyppilajeja ovat metsäalvejuuri, korpikastikka ja korpikarhunsammal. Rahkasammalia on runsaasti. Mättäillä kasvaa mustikkaa ja puolukkaa sekä pallosaraa.

Suojeluperuste / arvotus (1–3):

Metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (metsäkortekorvet).
Arvotus: 1, koska kyseessä on lakikohde.

Maankäyttösuositukset:

Metsälain mukaiset. Kuviolla ei tule tehdä hakkuita tai kohdistaa sille erityistä maankäyttöä, joka muuttaisi alueen luonnontilaisuutta ja luonnetta.

Taulukko 4. Tutkimusalueella esiintyvät putkilokasvilajit aakkosjärjestyksessä. Tähdellä merkityt ovat puutarhalajeja tai viljelysäänteitä.

Laji	Tieteellinen nimi	Laji	Tieteellinen nimi
Ahomansikka	<i>Fragaria vesca</i>	Keto-orvokki	<i>Viola tricolor</i>
Ahosuolaheinä	<i>Rumex acetosella</i>	Ketosilmäruoho	<i>Euphrasia stricta</i>
Aitovirna	<i>Vicia sepium</i>	Kevätpiippo	<i>Luzula pilosa</i>
Alsikeapila	<i>Trifolium hybridum</i>	Kielo	<i>Convallaria majalis</i>
Amerikanhorsma	<i>Epilobium adenocaulon</i>	Kiiltopaju	<i>Salix phylicifolia</i>
Haapa	<i>Populus tremula</i>	Kirjopillike	<i>Galeopsis speciosa</i>
Halava	<i>Salix pentandra</i>	Kissankello	<i>Campanula rotundifolia</i>
Hanhenpaju	<i>Salix repens</i>	Koiranheinä	<i>Dactylis clomerata</i>
Harakankello	<i>Campanula patula</i>	Koiranputki	<i>Anthriscus sylvestris</i>
Harmaaleppä	<i>Alnus incana</i>	Komealupiini *	<i>Lupinus polyphyllus</i>
Harmaasara	<i>Carex canescens</i>	Konnanvihvilä	<i>Juncus bufonius</i>
Haurasloikko	<i>Cystopteris fragilis</i>	Korpi-imarre	<i>Phegopteris connectilis</i>
Heinätahtimö	<i>Stellaria graminea</i>	Korpikaisla	<i>Scirpus sylvaticus</i>
Hevonhierakka	<i>Rumex longifolius</i>	Korpikastikka	<i>Calamagrostis purpurea</i>
Hieskoivu	<i>Betula pubescens</i>	Korpipaatsama	<i>Franfula alnus</i>
Hietakastikka	<i>Calamagrostis epigejos</i>	Kotipihlaja	<i>Sorbus aucuparia</i>
Hiirenvirna	<i>Vicia cracca</i>	Kultapiisku	<i>Solidago virgaurea</i>
Huopakeltano	<i>Pilosella officinarum</i> ssp. <i>pilosella</i>	Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>
Huopaohdake	<i>Cirsium helenioides</i>	Kylänurmikka	<i>Poa annua</i>
Isoalvejuuri	<i>Dryopteris expansa</i>	Käenkaali	<i>Oxalis acetosella</i>
Isonokkonen	<i>Urtica dioica</i>	Lampaannata	<i>Festuca ovina</i>
Isotalvikki	<i>Pyrola rotundifolia</i>	Lehtokorte	<i>Equisetum pratense</i>
Jauhosavikka	<i>Chenopodium album</i>	Lehtonurmikka	<i>Poa nemoralis</i>
Jokapaikansara	<i>Carex nigra</i>	Leskenlehti	<i>Tussilago farfara</i>
Jouhivihvilä	<i>Juncus filiformis</i>	Lillukka	<i>Rubus saxatilis</i>
Juolavehnä	<i>Elytrigia repens</i>	Linnunkaali	<i>Lapsana communis</i>
Juolukka	<i>Vaccinium uliginosum</i>	Luhtalemmikki	<i>Myosotis scorpioides</i>
Jänönsara	<i>Carex ovalis</i>	Luhtamatara	<i>Galium uliginosum</i>
Järvikorte	<i>Equisetum fluviatile</i>	Luhtarölli	<i>Agrostis canina</i>
Järviruoko	<i>Phragmites australis</i>	Luhtasuoputki	<i>Peucedanum palustre</i>
Kangasmaitikka	<i>Melampyrum pratense</i>	Lutukka	<i>Capsella bursa-pastoris</i>
Kanerva	<i>Calluna vulgaris</i>	Maitohorsma	<i>Epilobium angustifolium</i>
Karheapillike	<i>Galeopsis tetrahit</i>	Mesiangeroo	<i>Filipendula ulmaria</i>
Karhunputki	<i>Angelica sylvestris</i>	Metsäalvejuuri	<i>Dryopteris carthusiana</i>
Karvakiviyrtti	<i>Woodsia ilvensis</i>	Metsäimarre	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>
Kataja	<i>Juniperus communis</i>	Metsäkastikka	<i>Calamagrostis arundinacea</i>
Keltakannusruoho	<i>Linaria vulgaris</i>	Metsäkorte	<i>Equisetum sylvaticum</i>
Keltakurjenmieikka	<i>Iris pseudocorus</i>	Metsäkurjenpolvi	<i>Geranium sylvaticum</i>
Ketohopeahanhikki	<i>Potentilla argentea</i> ssp. <i>argentea</i>	Metsäkuusi	<i>Picea abies</i>

Laji	Tieteellinen nimi	Laji	Tieteellinen nimi
Metsälauha	<i>Deschampsia flexuosa</i>	Pohjankallioimarre	<i>Polypodium vulgare</i>
Metsämaitikka	<i>Melampyrum sylvaticum</i>	Pujo	<i>Artemisia vulgaris</i>
Metsämänty	<i>Pinus sylvestris</i>	Pullosara	<i>Carex rostrata</i>
Metsäorvokki	<i>Viola riviniana</i>	Puna-ailakki	<i>Silene dioica</i>
Metsätähti	<i>Trientalis europaea</i>	Puna-apila	<i>Trifolium pratense</i>
Mustaherukka	<i>Ribes nigrum</i>	Punanata	<i>Festuca rubra</i>
Mustikka	<i>Vaccinium myrtillus</i>	Puolukka	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>
Niittyhumala	<i>Prunella vulgaris</i>	Raita	<i>Salix caprea</i>
Niittyleinikki	<i>Ranunculus acris</i>	Ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>
Niittynurmikka	<i>Poa pratensis</i>	Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>
Niittynätkelmä	<i>Lathyrus pratensis</i>	Rantamatara	<i>Galium palustre</i>
Niittysolaheinä	<i>Rumex acetosa</i>	Rantapalpakko	<i>Sparganium emersum</i>
Nuokkuhelmikkä	<i>Melica nutans</i>	Rauduskoivu	<i>Betula pendula</i>
Nuokkotalvikki	<i>Orthilia secunda</i>	Rentohaarikko	<i>Sagina procumbens</i>
Nurmihärkki	<i>Cerastium fontana</i>	Riidenlieko	<i>Lycopodium annotinum</i>
Nurmilauha	<i>Deschampsia cespitosa</i>	Rätoänä	<i>Potentilla erecta</i>
Nurminata	<i>Festuca pratensis</i>	Rönsyleinikki	<i>Ranunculus repens</i>
Nurmipiippo	<i>Luzula multiflora</i>	Sananjalka	<i>Pteridium aquilinum</i>
Nurmipuntarpää	<i>Alopecurus pratensis</i>	Sarjakeltano	<i>Hieracium umbellatum</i>
Nurmirölli	<i>Agrostis capillaris</i>	Savijäkkärä	<i>Gnaphalium uliginosum</i>
Nurmitädyke	<i>Veronica chamaedrys</i>	Siankärsämö	<i>Achillea millefolium</i>
Nurmitähkiö, timotei	<i>Phleum pratense</i>	Soreahiirenporras	<i>Athyrium filix-femina</i>
Ojakellukka	<i>Geum rivale</i>	Suopursu	<i>Rhododendron tomentosum</i>
Ojakärsämö	<i>Achillea ptarmica</i>	Syysmaitainen	<i>Leontodon autumnalis</i>
Oravanmarja	<i>Maianthemum bifolium</i>	Särmäkuisma	<i>Hypericum maculatum</i>
Paimenmatara	<i>Galium album</i>	Tahmavillakko	<i>Senecio viscosus</i>
Pallosara	<i>Carex globularis</i>	Terttualpi	<i>Lysimachia thysiflora</i>
Peltohatikka	<i>Spergula arvensis</i>	Tervaleppä	<i>Alnus glutinosa</i>
Peltokorte	<i>Equisetum arvense</i>	Tuhkapaju	<i>Salix cinerea</i>
Peltolemmikki	<i>Myosotis arvensis</i>	Tupasvilla	<i>Eriophorum vaginatum</i>
Pelto-ohdake	<i>Cirsium arvense</i>	Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>
Pelto-orvokki	<i>Viola arvensis</i>	Vadelma	<i>Rubus idaeus</i>
Peltopillike	<i>Galeopsis bifida</i>	Valkoapila	<i>Trifolium repens</i>
Peltosaunio	<i>Tripleurospermum perforatum</i>	Valkovuokko	<i>Anemone nemorosa</i>
Pietaryrtti	<i>Tanacetum vulgare</i>	Vanamo	<i>Linnaea borealis</i>
Piharatamo	<i>Plantago major</i>	Variksenmarja	<i>Empetrum nigrum</i>
Pihasaunio	<i>Matricaria suaveolens</i>	Vehka	<i>Calla palustris</i>
Pihatähtimö	<i>Stellaria media</i>	Viitakastikka	<i>Calamagrostis canescens</i>
Pikkulaukku	<i>Rhinanthus minor</i>	Virpapaju	<i>Salix aurita</i>
Pikkutalvikki	<i>Pyrola minor</i>	Voikukka	<i>Taraxacum sp.</i>
Pohjanjauhosavikka	<i>Chenopodium suecicum</i>		
Yhteensä			159 lajia

LEPAKKOSELVITYS

TUTKIMUSMENETELMÄT

Suomessa on vakiintunut menetelmä, jonka mukaan lepakoita kartoitetaan kolmella käyntikierroksella kesä-, heinä- ja elokuussa (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2012). Lepakoita havainnoitiin yöllä noin klo 22.00–4.00 välisenä aikana kiertämällä aluetta läpi. Inventoinnit tehtiin 24.–25.6., 14.–15.7. ja 21.–22.8.

Alue kierrettiin hitaasti kävellen läpi, jolloin detektorin taajuutta vaihdeltiin jatkuvasti, jotta eri aaltopituudella äänitelevät lajit havaitsisi ja erottaisi toisistaan (taulukko 5). Havainnointia tehtiin sopivan tyyninä ja lämpiminä ajankohtina, jolloin lämpötila oli vähintään 8 °C. Liian viileällä, tuulisella tai sateisella säällä lepakot eivät saalista aktiivisesti. Elokuun kierroksella vesisiippoja laskettiin myös tehokkaan valaisimen avulla mahdollisimman nopeasti, jotta niille ei aiheuteta häiriötä.

Maastoinventoinneissa keskityttiin lähinnä saalistusalueiden etsimiseen, eikä esimerkiksi puunkoloista tai muista soveliaista paikoista etsitty lisääntymiskolonioita. Myöskään talviaikaiset tarkastuskäynnit eivät kuuluneet selvitykseen. Havainnointi aloitettiin kuitenkin aina jyrkänteiden luota ennen auringonlaskua, jotta nähdään lähteekö lepakoita kallioilta lentoon.

Havainnoinnissa käytettiin ultraäänidetektoria (Petterson D 240X), joka muuntaa korkeat kaikuluotausäänet ihmiskorvin kuultaviksi. D 240X -laitteella voidaan kuunnella ja määrittää lepakoita reaaliajassa heterodyne-menetelmällä tai varmistaa vaikeiden lajien määritys aikalaajennettujen (time expansion) tallenteiden avulla myöhemmin BatSound-ohjelman avulla. Nauhurina käytettiin Zoomin H4n -laitetta.

Taulukko 5. Suomessa tavattujen lepakkolajien yleisyys, kaikuluotausäänen kuuluvuus ja taajuudet karkeasti esitettyinä. I = yleinen, II = harvalukuinen, III = satunnainen. Kuuluvuus kuvaa etäisyyttä, josta äänen saattaa havaita ja taajuus kilohertseinä vaihteluväliä, jolloin ääni kuuluu parhaiten. Kuuluvuus- ja taajuustietojen lähde: Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry.

Laji	Tieteellinen nimi	Yleisyys I	II	III	Kuuluvuus	Taajuus
Vesisiippa	<i>Myotis daubentoni</i>	x	-	-	15–20 m	40–45 kHz
Ripsisiippa	<i>Myotis nattereri</i>	-	x	-	5–10 m	45–50 kHz
Viikisiippa	<i>Myotis mystacinus</i>	x	-	-	15–20 m	45–50 kHz
Isoviikisiippa	<i>Myotis brandtii</i>	x	-	-	15–20 m	45–50 kHz
Lampisiippa	<i>Myotis dasycneme</i>	-	-	x	20–80 m	36–38 kHz
Vaivaislepakko	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	-	-	x	15–20 m	43–50 kHz
Pikkulepakko	<i>Pipistrellus nathusii</i>	-	x	-	15–25 m	55 kHz
Kääpiölepakko	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	-	-	x	15–20 m	38–47 kHz
Isolepakko	<i>Nyctalus noctula</i>	-	x	-	100 m	20–25 kHz
Pohjanlepakko	<i>Eptesicus nilssoni</i>	x	-	-	50–80 m	28–32 kHz
Etelänlepakko	<i>Eptesicus serotinus</i>	-	-	x	50 m	22–27 kHz
Kimolepakko	<i>Vespetilio murinus</i>	-	x	-	50–100 m	25–35 kHz
Korvayökkö	<i>Plecotus auritus</i>	x	-	-	2–5 m	42–50 kHz

Lepakoille merkittävät alueet voidaan luokitella tehtyjen havaintojen perusteella seuraavasti (Suomen lepakotieteellinen yhdistys 2012):

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka.

Ehdottomasti säilytettävä, hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty

- Hävittämiselle tai heikentämiselle on haettava lupa ELY-keskukselta.
- Jos poikkeuslupa myönnetään, tulee lepakoille aiheutuvaa haittaa pienentää esimerkiksi asentamalla korvaavia päiväpiilopaikkoja, kuten pönttöjä. Korvaavista toimista antaa tietoa esimerkiksi Mitchell-Jones (2004).
- Suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon suojeltuun kohteeseen liittyvät lepakoiden käyttämät kulkureitit ja ruokailualueet.

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti.

Alueen arvo lepakoille huomioitava maankäytössä (EUROBATS)

- Vahva suositus, jolla ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suojaa.
- Tärkeä saalistusalue voi olla sellainen, jolla saalistaa monta lajia ja/tai alueella saalistaa merkittävä määrä yksilöitä.
- Aluetta käyttävä laji on harvinainen tai harvalukuinen.
- Alue on todettu tai todennäköinen siirtymäreitti päiväpiilon ja saalistusalueen välillä.
- Jos siirtymäreitti katkaistaan, tulisi toteuttaa korvaava reitti.
- Huomioidaan alueen lähellä sijaitsevat lisääntymis- ja levähdyspaikat

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue.

Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille.

- Alue on lepakoiden käyttämä, mutta laji ja/tai yksilömäärä on pienehkö.
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa
- Ei suosituksia EUROBATS-sopimuksessa

LEPAKOIDEN ELINTAVOISTA

Suomessa on tavattu 13 lepakkolajia, jotka kaikki ovat yöaktiivisia hyönteissyöjiä. Suomen yleisimpiin lepakkolajeihin kuuluvat pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), viiksisiippa (*Myotis mystacinus*), isoviiksisiippa (*Myotis brandtii*), vesisiippa (*Myotis daubentonii*) sekä korvayökkö (*Plecotus auritus*). Harvinaisempina lajeina tavataan ripsisiippa (*Myotis natterii*), isolepakko (*Nyctalus noctula*), pikkulepakko (*Pipistrellus nathusii*), kääpiölepakko (*Pipistrellus pygmaeus*), vaivaislepakko (*Pipistrellus pipistrellus*), kimolepakko (*Vespertilio murinus*), lampisiippa (*Myotis dasycneme*) ja etelänlepakko (*Eptesicus serotinus*).

Kesällä lepakkonaaraat muodostavat lisääntymisyhdyskuntia, joissa ne synnyttävät tavallisesti yhden poikasen. Urokset oleilevat useimmiten yksitellen tai pieninä ryhminä. Yhdyskunnat hajoavat alkusyksyllä, jolloin poikaset itsenäistyvät. Yöaktiiviset lepakot lepäilevät päivisin suojaisissa paikoissa, kuten puunkoloissa ja rakennuksissa.

Talvella lepakot vaipuvat horrokseen, ja osa Suomen lepakkolajeista muuttaa talvehtimaan etelämmäksi välttääkseen talven kylmiä lämpötiloja ja ravinnon puutetta. Syysmuutto ajoittuu elokuun alkupuolelta syyskuun alkuun ja päämuutto keväällä toukokuulle. Lepakot voidaan jakaa lyhyen, keskipitkän ja pitkän matkan muuttajiin. Suomessa pitkän matkan muuttajia ovat isolepakko, kimolepakko, vaivaislepakko, pikkulepakko sekä kääpiölepakko. Suomessa talvehtivia lyhyen- ja keskimatkan muuttajia ovat pohjanlepakko, korvayökkö ja siippalajit (*Myotis spp.*). Näillä lajeilla saattaa olla myös syksyistä vaellusliikehdintää, mutta sen mittakaavasta ei ole tietoa.

Ravinnokseen hyönteisiä käyttävät lepakot muuttavat ravinnon runsauden ohjaamina eri reittejä syys- ja kevätmuutolla. Muutto tapahtuu todennäköisesti keväällä nopeammin kuin syksyllä. Syksyllä lepakot keräävät rasvavarastoa ja pysähtelevät muutollaan ruokailemaan sekä parittelemaan. Kevällä lepakot lentävät mahdollisimman nopeasti oleskelu- ja pesimäalueilleen ja kevätmuutto Eurooppalaisilla lajeille saattaa kestää vain muutamia päiviä (Furmanekiewicz & Kucharska 2009).

LEPAKOT LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Lepakot kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisiin lajeihin, joihin kuuluvien yksilöiden luonnossa selvästi havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on uuden luonnonsuojelulain (49 §) mukaisesti kielletty. Lisäksi ripsisiippa on luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisesti säädetty luonnonsuojeluasetuksella erityistä suojelua vaativaksi lajiksi ja se on arvioitu Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN).

Suomi liittyi vuonna 1999 Euroopan lepakoidensuojelusopimukseen (EUROBATS), joka velvoittaa sitoutuneita maita huolehtimaan suojelusta lainsäädännön kautta. Sopimuksen mukaan osapuolten on pyrittävä säilyttämään merkittäviä ruokailualueita. Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää riittävien selvitysten tekemistä kaavoituksessa.

LAJIKOHTAISTA TARKASTELUA

Suomen yleisin laji, **pohjanlepakko**, löydettiin yleisenä kaikilla inventointikierröksillä. Se esiintyy usein asutuksen lähistöllä sopivan suojaisissa metsiköissä ja toisaalta myös pienissä pihapiireissä, joissa on kuitenkin riittävästi puustoa ympärillä. Suuria ja avoimia alueita pohjanlepakko välttää. Laji lentää usein myös puuston latvuskerroksen yläpuolella.

Vesisiippoja havaittiin varsin tavallisena molemmilla järvillä. Laji saalistaa nimensä mukaisesti tyypillisesti vedenpinnan tuntumassa, joten se on sidoksissa suojaisiin vesistöihin.

TULOKSET JA PÄÄTELMÄT

Lepakoiden käyttämät alueet voidaan jakaa kolmeen ryhmään seuraavasti: I) lisääntymis- ja levähdyspaikat, II) tärkeät ruokailualueet ja siirtymäreitit sekä III) muut lepakoiden käyttämät alueet. Tutkimusalueella havaittiin kokonaisuutena hyvin runsaasti lepakoita. Havaintojen perusteella kaksi aluetta rajattiin luokkaan I ja kolme luokkaan II (kuva 5).

Merkittävimpiä alueita ovat kaksi kalliojyrkännettä, sillä molemmista havaittiin lähtevän auringonlaskun jälkeen lepakoita saalistamaan. Havainnot tarkoittavat, että kyseessä on lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, jotka ovat tiukasti suojeltuja luonnonsuojelulain mukaisesti. Molempien jyrkänteiden edustalla on lepakoille arvokkaita ruokailupaikkoja, jotka tulkittiin luokkaan II. Myös Pieni Majajärven luoteisosassa on arvokas ruokailualue (kuva 5). Lepakot siirtyvät ruokailualueelta toisella ja jyrkänteiden välillä. Nämä arvokkaat alueet tulee huomioida EUROBATS-sopimuksen mukaisesti maankäytön suunnittelussa. Myös kuvassa 5 esitetyt liikkumisreitit on syytä huomioida asianmukaisesti.

Muilta alueilta tehtiin kohtalaisesti havaintoja, mutta ne koskivat pitkälti yksittäisiä yksilöitä, eikä niiden perusteella voi tehdä erityisiä maankäyttösuosituksia. Kokonaisuutena tutkimusalue saatiin inventoitua varsin hyvin kaavahanketta ajatellen (liite 3).

- Pohjanlepakko kesäkuu
- Pohjanlepakko heinäkuu
- Pohjanlepakko elokuu
- Vesisiippa kesäkuu
- Vesisiippa heinäkuu
- Vesisiippa elokuu

Kuva 5. Tutkimusalueen lepakkohavainnot sekä lepakoille arvokkaat alueet ja siirtymäreitit (nuolet). Punainen alue on luokka I ja sininen luokka II. Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen avoin data 2019.

KIRJALLISUUS

Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001:

Natura 2000 -luontotyyppiopas. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Ahlman, S. 2019:

Rauman Koillisen teollisuusalueen liito-oravaselvitys 2019. Ahlman Group Oy.

Barataud, M. 2002:

The World of Bats. Sittelle Publishers. Mens, France.

EUROBATS 2001:

Agreement of the Conservation of Bats in Europe.

From, S. (toim.) 2005:

Paahdeympäristöjen ekologia ja uhanalaiset lajit. Suomen ympäristö 774. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A., Tonteri, T. 2008:

Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019:

Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019.

Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Jakobsson, N. (toim.) 2008:

Ympäristön- ja luonnonsuojelu 2008. Lakikokoelmat. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Jokinen, A., Nygren, N., Haila, Y. & Schrader, M. 2007:

Yhteiselo liito-oravan kanssa. Liito-oravan suojelun ja kasvavan kaupunkiseudun maankäytön tarpeiden yhteensovittaminen. Suomen ympäristö 20/2007.

Pirkanmaan ympäristökeskus.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018:

Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. Osa 1.

Kovar, R., Brabec, M., Vita, R. & Bocek, R. 2009:

Spring migration distances of some Central European amphibian species. Amphibia-Reptilia 30: 367–378.

Kwet, A. 2009:

European Reptile and Amphibian Guide. New Holland Publishers. United Kingdom.

Lappalainen, M. 2003:

Lepäkot. Toinen painos. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 2002:

Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. 2. painos. Metsälehti kustannus. Helsinki.

Metsäkeskus 2019:

Erityisen tärkeät elinympäristökuviot.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005:

Suuri Pohjolan Kasvio. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

Pirkanmaan ELY-keskus 2019:

Paikkatietoaineistoja uhanalaisista lajeista.

Pöntinen, B. 2001:

Liito-orava, Flygekcorren. Omakustanne. Kirjapaino Stencca. Vaasa.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008:

Suomen luontotyyppejen uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2.

Saurola, P., Valkama, J. & Velmala, W. 2013:

Suomen Rengastusatlas. Osa 1. Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. Helsinki.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004:

Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa.

Suomen Ympäristö 742. Ympäristöministeriö.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys 2012:

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista

luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille.

Söderman, T. 2003:

Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja

Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Valkama, J., Saurola, P., Lehikoinen, A., Lehikoinen, E.,

Piha, M. Sola, P., & Welmala, W. 2014:

Suomen Rengastusatlas. Osa II. Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö.

Helsinki.

Ympäristöministeriö a) luontodirektiivin II, IV ja V -liitteiden lajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9045&lan=fi#a7>.

Ympäristöministeriö 2001:

Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa.

Suomen ympäristö 459. Oy Edita Ab. Helsinki.

Ympäristöministeriö 2005:

Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa. Moniste 16 s.

**LIITTEET. LIITE 1. LIITO-ORAVAHAVAINTOJEN KOORDINAATIT
(ETRS-TM35FIN) LISÄTIETOINEEN.**

<i>GRID N / lat</i>	<i>E / lon</i>	<i>N / E</i>	<i>Paikka</i>	<i>Havainto</i>	<i>Papanoita</i>	<i>Puulaji</i>	<i>Lisätiedot</i>	<i>Pvm</i>	<i>Havainnoitsija</i>
6864341	335048	6864341 335048	<i>Iso Majajärvi</i>	<i>Liito-orava</i>	4	<i>Kuusi</i>		9.5.2019	<i>Santtu Ahlman</i>
6864290	335077	6864290 335077	<i>Iso Majajärvi</i>	<i>Liito-orava</i>	16	<i>Kuusi</i>		9.5.2019	<i>Santtu Ahlman</i>
6864276	335091	6864276 335091	<i>Iso Majajärvi</i>	<i>Liito-orava</i>	28	<i>Kuusi</i>		9.5.2019	<i>Santtu Ahlman</i>
6864225	335090	6864225 335090	<i>Iso Majajärvi</i>	<i>Liito-orava</i>	15	<i>Kuusi</i>		9.5.2019	<i>Santtu Ahlman</i>
6864585	334979	6864585 334979	<i>Iso Majajärvi</i>	<i>Liito-orava</i>	8	<i>Kuusi</i>		9.5.2019	<i>Santtu Ahlman</i>
6864635	334973	6864635 334973	<i>Iso Majajärvi</i>	<i>Liito-orava</i>	13	<i>Haapa</i>		9.5.2019	<i>Santtu Ahlman</i>

LIITE 2. VALOKUVIA TUTKIMUSALUEELTA.

Iso Majajärven eteläpuolen harvennettua männikköä.

Pieni Majajärveä.

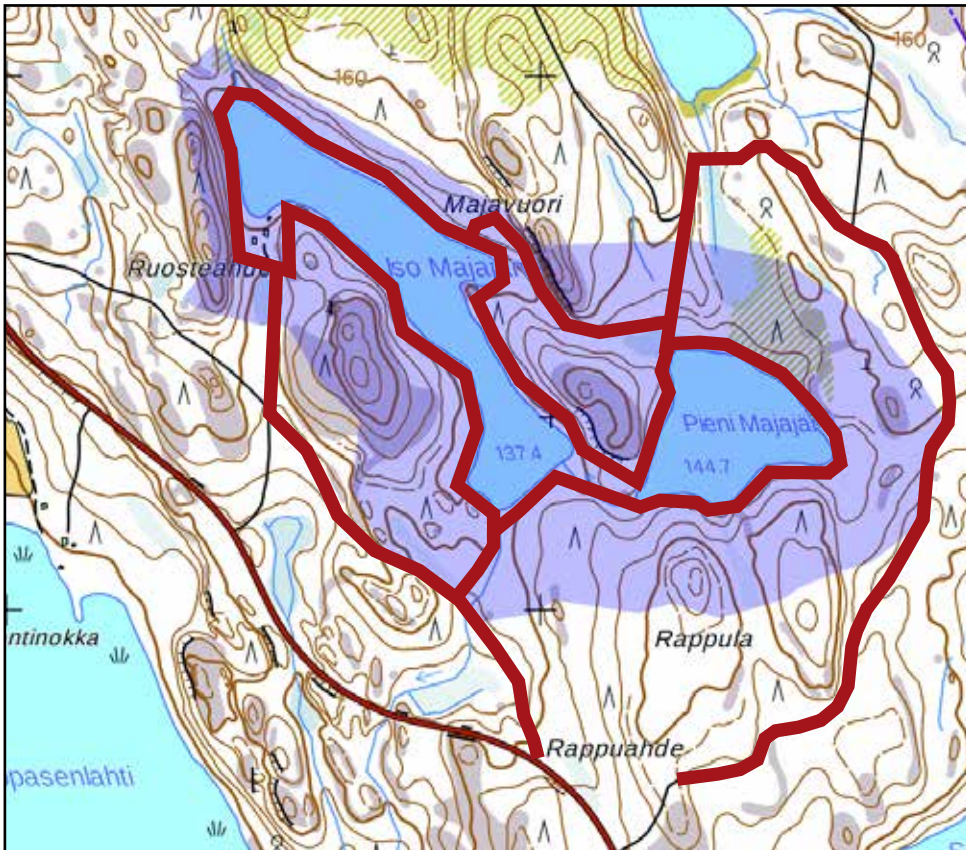

Iso Majajärven kaakkoisosaa.

Iso Majajärven lounaispuolen kalliomännikköä.

LIITE 3. LEPAKKOINVENTOINTIEN AIKANA
KULJETUT REITIT (PUNAISET VIIVAT).

Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen avoin data 2019.

Santtu Ahlman

Santtu Ahlman
Toimitusjohtaja
Ahlman Group Oy

YLÖJÄRVI

Iso- ja Pieni Majajärven ranta- asemakaavan arkeologinen inventointi 2019

Hannu Poutiainen

Tilaaaja: Ympärisuunnittelu Oy

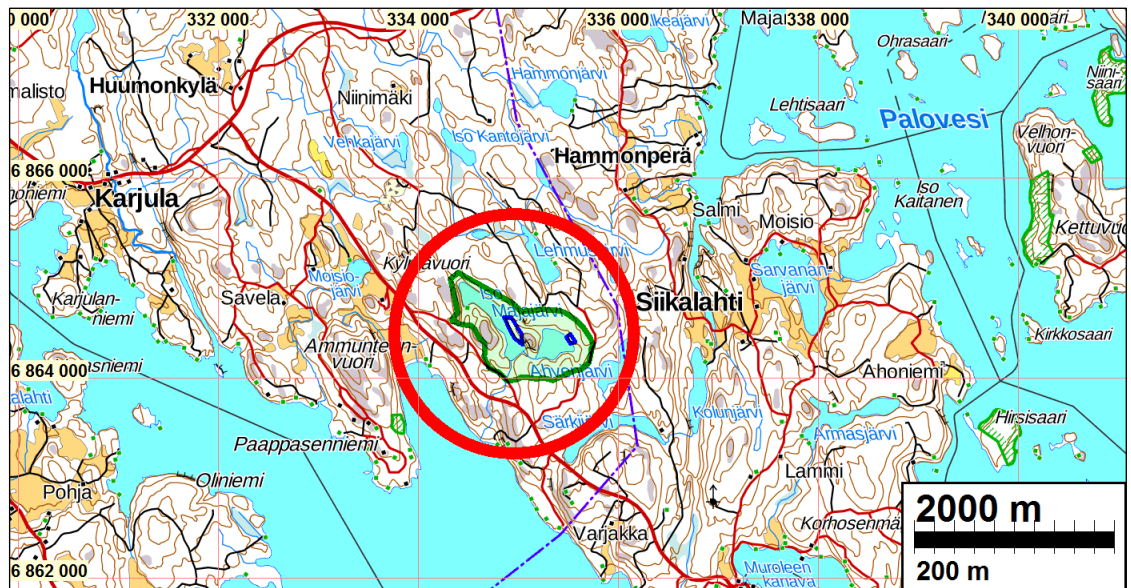
Sisältö

Perustiedot	2
Kartat	3
Inventointi	4
Tulos	7
Lähteet	7

Kansikuva: Pieni Majajärven kallioista ja jyrkkäpiirteistä länsirantaa.

Perustiedot

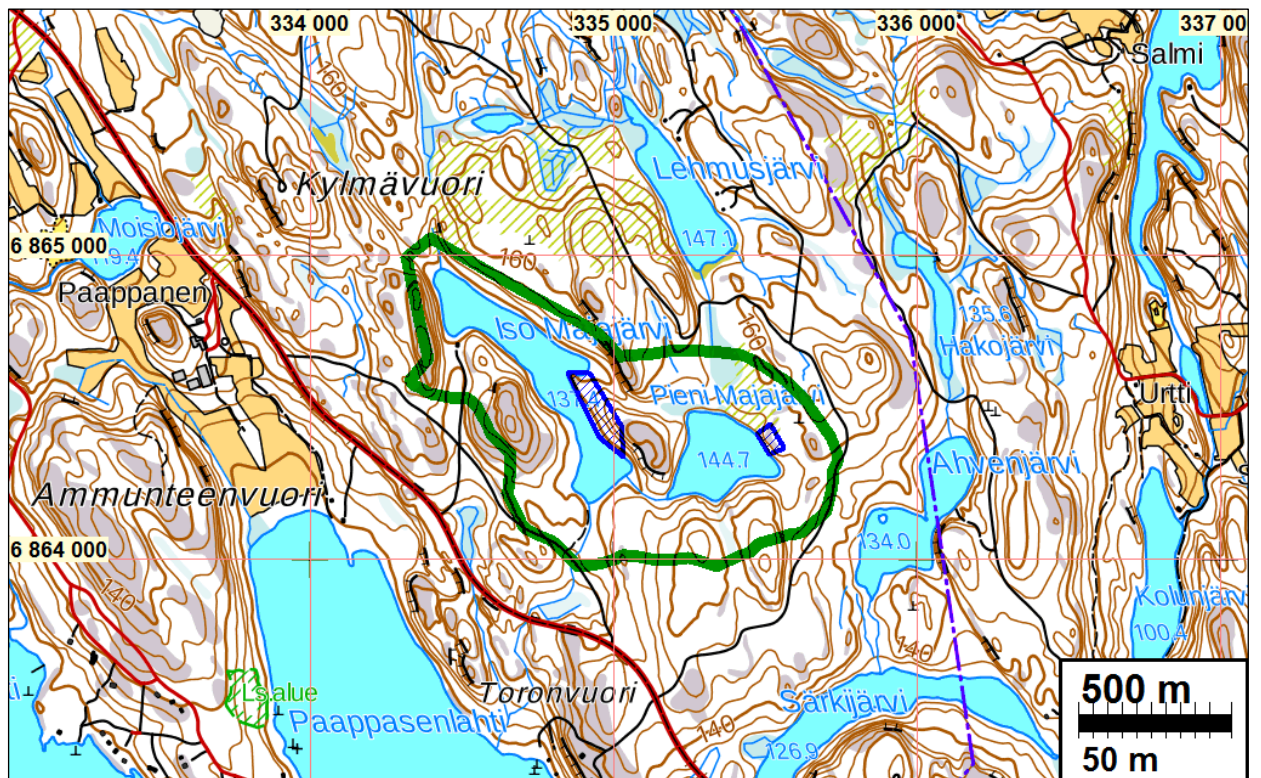
- Alue:** Ylöjärvi. Iso Majajärven ja Pieni Majajärven ranta-asemakaavan suunnittelualue. Järvet sijaitsevat Kurun keskustaajamasta 7 km itään, lähellä Ruoveden rajaa.
- Tarkoitus:** Selvittää sijaitseeko alueella muinaisjäännöksiä tai muita kaavassa huomioitavia, suojeltavaksi arvioitavia arkeologisia jäännöksiä.
- Työaika:** Maastotyö 21.10.2019.
- Tilaja:** Ympäristösuunnittelu Oy.
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Hannu Poutiainen.
- Tulokset:** Alueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Inventoinnissa alueelta ei löytynyt muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi arvioitavia arkeologisia jäännöksiä.

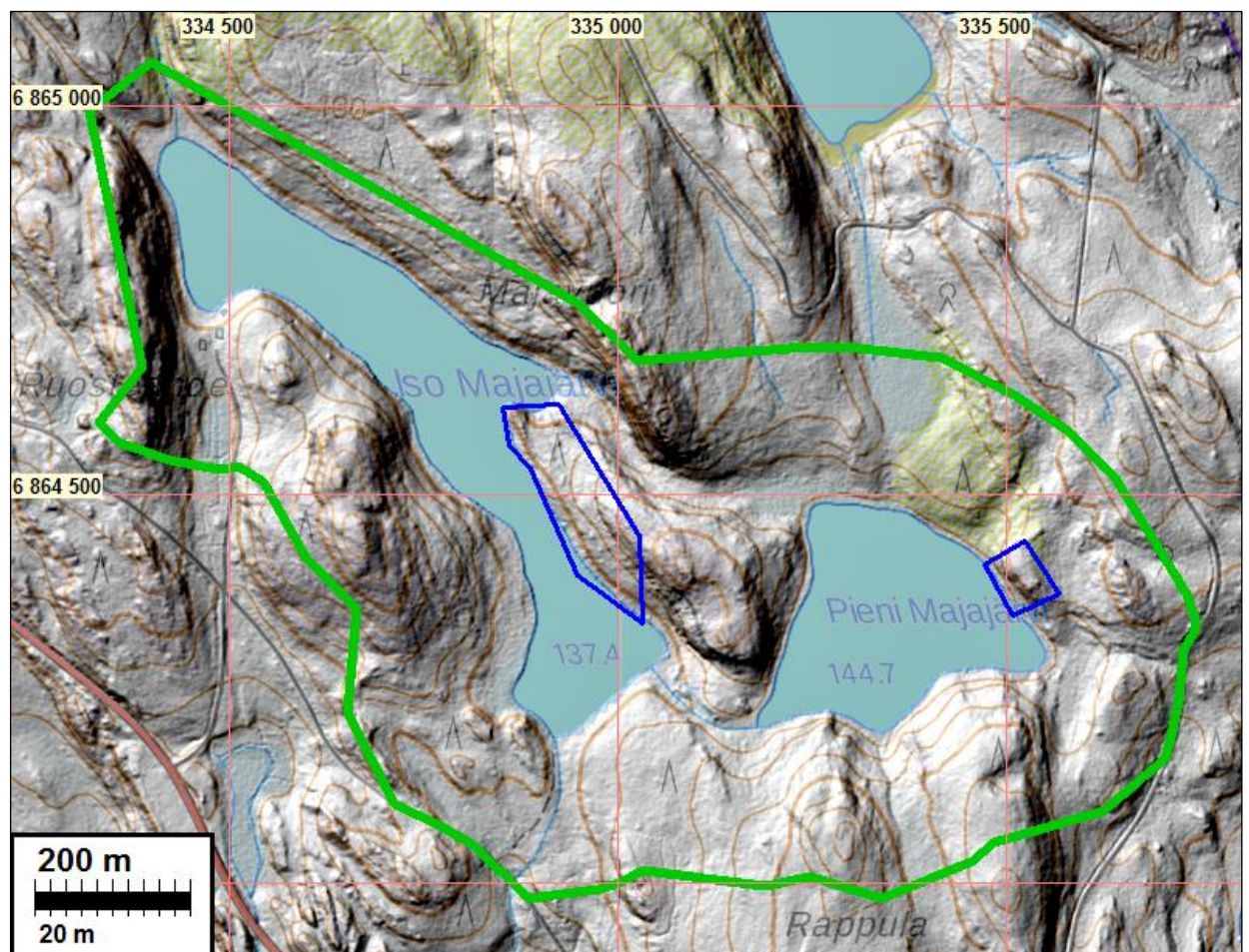
Tutkimusalue vihreällä punaisen ympyrän sisällä.

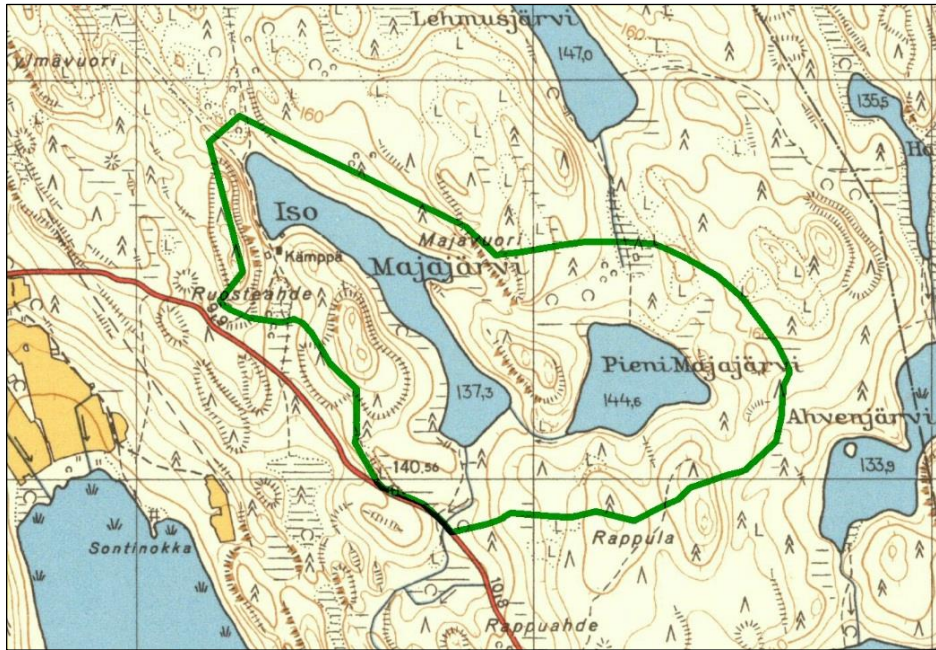
- Selityksiä:** Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta tammikuussa 2020, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 10/2019. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Kartat

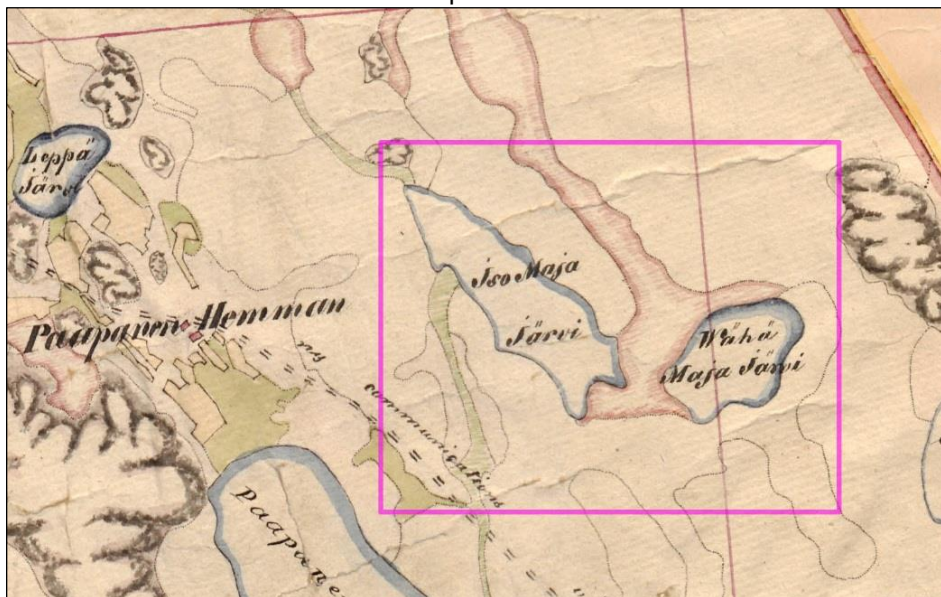
Tutkimusalueen rajaus vihreällä, kaavaluonnoksen uudet RA-alueet on rajattu sinisellä.

Tutkimusalue vihreällä rajauksella vuoden 1957 peruskartalla.

Alue on metsää, jossa yksi edelleenkin samalla paikalla oleva rakennus on kämpä Iso Majajärven luoteispäässä.

Ote vuoden 1846 pitäjänkartasta. Tutkimusalue sinipunaisen rajauksen sisällä.

Alue on rakentamatonta ja tietöntä metsää.

Inventointi

Ylöjärvelle, entisen Kurun alueelle on suunnitteilla Iso Majajärven ja Pieni Majajärven alueen ranta-asemakaava. Hankkeen kaavakonsultti Ympäristösuunnittelu Oy tilaisi Mikrolliitti Oy:ltä suunnittelualueen arkeologisen inventoinnin. Hannu Poutiainen teki inventoinnin maastotyön 21.10.2019 tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa. Alue sijaitsee Ylöjärven itäosassa Ruoveden kunnan rajan tuntumassa Vakaveden Raappasenlahden itäpuolella. Suunnittelualueen suuruus on kokonaisuudessa noin 80 ha ja se kattaa Iso Majajärven ja Pieni Majajärven rannat, sekä niiden välisen kannaksen. Suunnittelualueelle on kaavailtu kaksi erillistä rakennettavaa aluetta. Iso Majajärven itärannalla n. 1,94 ha suuruinen ala ja Pieni Majajärven itärannalla n. 4600 m² suuruinen ala. Lisäksi niille on kaavailtu uudet tieyhteydet.

Alueelta tai sen liepeiltä ei tunneta ennestään kiinteitä muinaisjäänköksiä. Lähimmät esihistorialliset muinaisjäänökset sijaitsevat Näsijärven rannoilla yli 1,5 km etäisyydellä alueelta. Alueella ei ole tiettävästi tehty aikaisemmin arkeologista inventointia. Iso Majajärvi on nyt n. 137 m korkeustasolla ja Pieni 144 m tasolla. Ne laskevat Näsijärven Paappalanselkään, n. 800 m Iso Majajärven eteläpäästä lounaaseen. Iso Majajärvi on kuroutunut muinaisesta Itämerestä sen Ancylusjärvivaiheessa n. 8200 eKr. mennessä. Pieni Majajärvi jo aiemmin. Teoriassa alueella voisi sen korkeustason perusteella sijaita varhaismesoliittisia, preboreaalisia, rantasidonniaisia asuinpaikkoja, mutta se on hyvin epätodennäköistä mm. alueen maaperän ja maaston takia. Asutus tuona aikana on ollut myös hyvin harvaa, eikä lounaisesta Suomesta tunneta kuin muutama preboreaalinen asuinpaikka. Majajärvet eivät ole vesireitin osia, vaan jo itsessään latvajärviä hyvin lähellä isoa vettä. Ei siis ole kovin todennäköistä, että pienialaisten Majajärvien rannoilla olisi esihistoriallisena aikana asuttu, tuskin edes leiriä pidetty. Mahdotonta se ei kuitenkaan ole.

Vuoden 1846 pitäjänkartalle alueelle ei ole merkitty rakennuksia, teitä tms. arkeologisessa mielessä huomioitavaa. Pitäjänkartan perusteella alue on ollut metsää. Lähin kartalle merkitty asutus Raapasen tila on sijainnut noin 800 m alueen länsipuolella. Vanhojen peruskarttojen (v. 1957, -64, -84 ja -92) perusteella alue on ollut rakentamatonta metsäaluetta ja on sellainen edelleen yhtä edelleen samalla paikalla olevaa rakennusta, kämpppää, lukuun ottamatta. Tarkempia vanhoja karttoja ei katsottu tarpeelliseksi etsiä ja tutkia. Alueen maja-nimistö voi viitata keskiaikaiseen eränkänkäntiin ja eräsijaan. Maja nimistöä on lähiseudulla runsaasti. Majajärvi nimi voi siis viitata eräsijaan mutta sen ei ole tarvinnut sijaita Majajärven rannalla vaan jossain lähialueella, todennäköisesti Näsijärven rannalla. Järville nimen antanut ”maja” eli vanha eräsija on saattanut sijaita n. 800 m etäisyydellä lännessä olevan Paappasen talon rannoilla – Paappanen saattaa olla perua 1500-luvulta alkaen vakituisesti asutetusta eräsijaista.

Kartan perusteella melkoinen osa Majajärvien rannoista vaikuttaa arkeologisesti vähemmän mielenkiintoiselta, mutta alueella vaikuttaisi olevan joitain suppea-alaisia tasaisempia rantamaastoja jotka saattaisivat olla jossain määrin potentiaalisia muinaisjäänöksille.

Inventoinnin valmisteluvaiheessa tutkittiin maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta laadittua viistovalvarjostetta, josta pyrittiin paikantamaan arkeologisesti mahdollisesti mielenkiintoisia maa-rakenteita ja maastoja, joita sitten tarkastettiin maastossa. Maastossa tarkastetut ilmiöt – lähinnä erilaiset kuopanteet ja kasat - osoittautuivat luontaisiksi tai nykyaikaisiksi.

Koko inventoitavaksi rajattu alue, eli suunnittelualue arvioitiin. Maastossa muinaisjäänöksille potentiaalisiksi arvioidut maastot tarkastettiin kattavasti paikan päällä, samoin kaavaluonnoksen uudet RA-alueet ja ha niille hohtavat tielinjat. Maanalaisille muinaisjäänöksille potentiaalisiksi arvioiduilla maastonkohdilla tehtiin koekuoppia mahdollisten muinaisjäänösten toteamiseksi.

Iso Majajärvi

Iso Majajärven (137,3 m mpy) itärannalla rakentavaksi suunniteltu alue on loivapiirteistä ja osin varsin tasaista metsämaastoa. Rakennusalueen pohjoisosassa aivan rannan tuntumassa on luode-kaakkosuuntainen kallioharjanne. Sen itäpuolella, lahdenpohjukan rannalla, on tasanne, joka viettää loivasti rantaa kohti. Maaperä paikalla on lähes kivetöntä hiekkaa. Paikalle kaivettiin useita koekuoppia, mutta koekuopissa ei todettu mitään viitteitä muinaisjäänöksestä. Maasto rakennusalueen pohjois- ja luoteispuolella on jyrkkää rinnettä ja aivan rannassa kasvaa varvikkoa. Rakennusalueen kaakkoispuolella on pystysuoraa osin lippamaista kallioseinämää, joka tarkastettiin mahdollisen kalliomaalauksen varalta, sellaista ei kuitenkaan todettu. Majajärvien välisellä kannaksella, Iso Majajärven kaakkoisrannalla on tasanne, jonka maalaji on lähes kivetöntä hiekkaa. Paikalla on kuitenkin kaksi vierekkäistä ja suhteellisen laajaa hiekkakuoppaa. Ne kattavat tasanteesta valtaosan. Niiden liepeille, hiekanotolta säilyneille kohdille, kaivettiin koe-

kuoppia. Muinaisjäänökseen viittavia löytöjä ei paikalla kuitenkaan tehty. Majajärvien välisellä kannaksella on puronotkelma. Sen eteläpuolella oli maastotyön ajankohtana rakenteilla oleva tieura. Iso Majajärven länsiranta on osin kallioista ja jyrkkää, osin soistunutta. Luoteisrannalla on vanha metsäkämpä ja sinne johtava suhteellisen uusi mökkitie.

Vasen. Tasainen maastonkohta rakennusalueen pohjoisosa. Taustalla Iso Majajärvi. Oikea. Pystysuoraa kallioseinämää rakennusalueen kaakkoispuolella.

Kallioharjanne rakennusalueella, sen pohjoisosassa, Ison Majajärven itärannalla.

Vasen. Sorakuoppa järvien välisellä kannaksella Iso Majajärven kaakkoisrannalla. Oikea. Jyrkkäpiirteistä rinnettä rakennusalueen pohjoispuolella Iso Majajärven itärannalla.

Pieni Majajärvi

Pieni Majajärven (144,6 m mpy) itärannalla rakennettavaksi suunniteltu alue on osin jyrkkäpiirteistä kallio- ja moreenimaastoa. Rantavyöhyke on kosteapohjainen ja varvikkoinen. Alueen kaakkoisosassa oli suoritettu metsänhaku- ja laikutus. Laikut tarkistettiin mahdollisten löytöjen varalta, mutta niitä ei paikalla havaittu. Rakennettavaksi suunnitellun alueen pohjoisosassakin oli tehty aukkohakkuu. Siitä pohjoiseen on laaja raivausalue, jolta on kiskottu kivet ja kannot ja kuskattu raivausalueen reunoille. Raivatulle alueelle on ajettu turvetta. Järven länsiranta on kallioista ja jyrkkäpiirteistä. Pienen Majajärven itäpuolella, mm. järven ja Lehmustien välisessä metsässä on kallioisia lakialueita, jotka tarkastettiin.

Vasen. Hakkuu- ja laikutusaluetta rakennettavaksi suunnitellun alueen kaakkoisosaa Pieni Majajärven itärannalla. Taustalla Pieni Majajärvi. Oikea. Kosteahkoa ja varvikkoista rantavyöhykettä rakennusalueella.

Vasen. Kallioista ja jyrkkiipiirteistä metsämaastoa rakennusalueella. Oikea. Aukkohakkuualue rakennusalueen pohjoisosassa Taustalla näkyy raivattua aluetta. Pieni Majajärvi on kuvassa vasemmalla.

Vasen. Pieni Majajärven itäpuolella laaja raivausalue, jonne on ajettu turvetta. Oikea. Kallioista lakialuetta Pieni Majajärven ja Lehmustien välisellä metsäalueella. Taustalla näkyy Pieni Majajärvi.

Tulos

Alueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäänöksiä. Inventoinnissa alueelle ei ole muinaisjäänöksiä tai muita suojeltavaksi arvioitavia arkeologisia jäänöksiä.

29.12.2019

Hannu Poutiainen

Lähteet

Jussila Timo, 2001: Kurun muinaisjäänösinventointi. Mikroliitti Oy.
Peruskartta 2213 10 Muroleen kanava v. 1957, -64, -84 ja -92. Maanmittauslaitos.
Pitäjänpöytäkartta 2213 10 Kuru v. 1846. Maanmittauslaitos.

Ylöjärven kaupunki

PAAPPASENNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOS

LUONNOKSESTA 13.5.2020 SAAPUNEET LAUSUNNOT SEKÄ KAAVANLAATIJAN VASTINEET

Lausunnot 2 kpl

Lausunnot:

Pirkanmaan ELY-keskus (13.8.2020)

- Vuonna 2019 tehdyssä luontoselvityksessä todettu liito-oravan elinympäristö sijoittuu osittain päällekkäin kaavan RM-alueen kanssa. Kyseinen alue on todettu myös pesimälinnustoltaan arvokkaaksi alueeksi. Liito-oravalle soveltuvien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen (kolopuut, puut joissa oravan tekemä risupesä tai pönttö) esiintyminen tulee tarkastaa tältä alueelta, jotta voidaan varmistua ettei kaavasta aiheudu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen häviämistä tai heikentymistä. Lisäksi tulee varmistua siitä, että RM-alueella säilyy riittävästi puustoa, jotta liito-oravan kulkuyhteydet säilyvät.

- ELY-keskuksen käsityksen mukaan Pieni Majajärvi tulisi jättää rakentamisesta vapaaksi voimassa olevan ranta-asemakaavan mukaisesti. Rakentaminen tulisi keskittää Ison Majajärven ranta-alueelle. Rakennuspaikat tulee sijoittaa ranta-alueille siten, että ne muodostavat yhtenäisempiä rakentamisalueita, jolloin myös lain tavoite riittävästä yhtenäisestä rakentamattomasta rantaviivasta saavutetaan. Rakennuspaikkojen hajanaisuus lisää myös tarpeettomasti mm. tienrakennus- ja ylläpitokustannuksia. Jos RA-rakennuspaikka sijoitetaan Pienen Majajärven ranta-alueelle, tulee siirrolle löytyä riittävät perusteet.

- RA-korttelin osalta ranta-asemakaavamääräyksiin tulee lisätä loma-asunnon enimmäiskerrosala Kurun rantaosayleiskaavamääräyksen mukaisesti. Rakennusoikeutta määritettäessä tulee ottaa huomioon kaikkien ranta-alueilla olevien maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Kaavanlaatijan vastine:

Lausunnon perusteella esitetään, että:

- RM-alueelta ei ole löytynyt luontoselvityksen laadinnan yhteydessä tehdyillä maastokäynneillä liito-oravalle soveltuvia kolopuita, risupesä tai pönttöjä. Luontotutkija on toimittanut luontoselvityksen laadinnan yhteydessä koordinaattitietotaulukon liito-oravan havaintopaikoista. Alueen pohjoisosassa on hakkuualueita ja alueen eteläpäässä on puustoa. Puusto tullaan suurilta osin säilyttämään mahdollisen liito-oravan liikkumisen turvaamiseksi. Alueelta tullaan poistamaan vain rakentamisen kannalta välttämätön puusto. Luontoselvitykseen merkityt liito-oravan kulkureitit ovat viitteellisiä. RM-alueen itäpuolelta kaava-alueen ulkopuolelle jatkuu samanlainen metsätyyppi, jonka kautta liito-orava pääsee liikkumaan elinympäristöltä toiselle.

Lisätään kaava-aineistoon kartta liito-oravan havaintopaikoista.

Lisätään luo-määräykseen: Alueella tulee säilyttää liito-oravan liikkumisen ja pesimälinnuston kannalta riittävä puusto.

- Pieni Majajärvi on pinta-alaltaan 6,18 ha ja rantaviivaa vesistöllä on 1,09 km. Muunnettua mitoitusrantaviivaa on 560 m Etelä-Savon liiton rantaviivan muunnosmallia käyttäen. Ylöjärven kaupungin rantarakennusosikeuksien laskennassa pienillä vesistöillä on käytetty mitoitustilukua 5 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km. Mitoitusluvulla 5 Pieni Majajärven laskennalliseksi rakennusoikeudeksi muodostuu 2,8 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km. Mitoituksellisesti tarkasteltuna voidaan Pieni Majajärven ranta-alueelle osoittaa luonnoksessa osoitettu uusi rakennuspaikka. Kaavamuutoksella tiivistetään rakentamista osoittamalla

voimassa olevaa kaavaratkaisua pienemmät rakentamisalueet, jolloin ranta-aluetta jää enemmän jokamiehenoikeuksiin perustuvaan käyttöön. Rakentamisalue pienenee yhteensä n. 4,6 ha.

Pieni Majajärvelle osoitettu RA-rakennuspaikan rakentamiseen osoitettu alue on korkealla ja alueen topografiasta johtuen lähes näkymättömissä järven suunnalta. Kaavaluonnokseen osoitetun rakennuspaikan läheisyyteen on perustettu monimuotoinen kosteikkoalue (riistapelto), jolle on metsäajoura osittain jo valmiina Lehmustieltä. RA-rakennuspaikka on osoitettu Pieni Majajärvelle helpottamaan kosteikon ylläpitoa ja valvontaa.

- Kaavamuutoksen rakennusoikeusmääräykset ovat Ylöjärven kaupungin nykyisen rantasuunnittelukäytännön mukaiset. Ei merkitä loma-asunnon enimmäiskerrosalaa.

Pirkanmaan maakuntamuseo (12.8.2020)

- Hankealueella tai sen läheisyydessä ei ole tunnistettu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai maisema-alueita. Pohjakarttoihin on Iso Majajärven rannalle merkitty rakennusryhmä, mutta kaavaselostuksen perusteella siellä sijainneet Majajärven metsätyökämpä, talli ja saunarakennus on vastikään purettu huonokuntoisina. Suunnittelualueelle on laadittu arkeologinen inventointi syksyllä 2019 (Mikroliitti Oy). Inventoinnissa alueelta ei löytynyt muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavia arkeologisia kohteita. Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole kaavaluonnoksesta huomautettavaa.

Kaavanlaatijan vastine:

Esitetään, että kaavaehdotusta ei ole tarpeen muuttaa lausunnon perusteella

Tampereella 2.9.2020

Ympäristösuunnittelu Oy

Mika Heikkilä
Maanmittausteknikko

Ylöjärven kaupunki

PAAPPASENNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOS
KAAVAEHDOTUS 3.9.2020

SAAPUNUT LAUSUNTO SEKÄ KAAVANLAATIJAN VASTINE

Lausunnot 1 kpl

Lausunto:

Pirkanmaan ELY-keskus (22.10.2020)

- *ELY-keskuksen käsityksen mukaan Pieni Majajärvi tulee jättää rakentamisesta vapaaksi voimassa olevan ranta-asemakaavan mukaisesti. Pienen Majajärven jättäminen voimassa olevassa ranta-asemakaavassa rakentamisen ulkopuolelle on perustunut suurempaan rakentamisen määrään Iso Majajärven alueella. Rakentaminen tulee keskittää voimassa olevan ranta-asemakaavan mukaisesti Ison Majajärven ranta-alueelle. Rakennuspaikat tulee sijoittaa ranta-alueille siten, että ne muodostavat yhtenäisempiä rakentamisalueita, jolloin myös lain tavoite riittävästä yhtenäisestä rakentamattomasta rantaviivasta saavutetaan. Erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat yhdelle maanomistajalle kuuluvat rakentamattomat, yhtenäiset ranta-alueet, olisi ranta-asemakaavan maankäyttöratkaisuja perusteltua tarkistaa siten, että yhtenäisen vapaan rantaviivan tavoite voidaan turvata esitettyä paremmin. Yleisemminkin olisi hyvä välttää ratkaisuja, joilla rantaviivaa tarpeettomasti pirstotaan yhden tai kahden rakennuspaikan korttelein. Rakennuspaikkojen hajanaisuus lisää myös tarpeettomasti mm. tienrakennus- ja ylläpitokustannuksia.*
- *RA-korttelin osalta ranta-asemakaavamääräyksiin tulee lisätä loma-asunnon enimmäiskerrosala Pirkanmaalla laadittujen ranta-asema- sekä osayleiskaavojen mukaisesti. Loma-asunnon enimmäisrakennusoi-keutta määritettäessä tulee ottaa huomioon kaikkien ranta-alueilla olevien maanomistajien tasapuolinen kohtelu.*

Kaavanlaatijan vastine:

Lausunnon perusteella esitetään, että:

- Pieni Majajärvi on pinta-alaltaan 6,18 ha ja rantaviivaa vesistöillä on 1,09 km. Muunnettua mitoitusrantaviivaa on 560 m Etelä-Savon liiton rantaviivan muunnosmallia käyttäen. Ylöjärven kaupungin rantarakennusoikeuksien laskennassa pienillä vesistöillä on käytetty mitoituslukua 5 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km. Mitoitusluvulla 5 Pieni Majajärven laskennalliseksi rakennusoikeudeksi muodostuu 2,8 rakennusyksikköä/muunnettu rantaviiva-km. Mitoituksellisesti tarkasteltuna voidaan Pieni Majajärven ranta-alueelle osoittaa rakennuspaikka.

Kaavamuutoksella tiivistetään rakentamista osoittamalla voimassa olevaa kaavaratkaisua pienemmät rakentamisalueet, jolloin ranta-aluetta jää enemmän jokamiehenoikeuksiin perustuvaan käyttöön. Kaavan rakentamisalue pienenee yhteensä n. 4,6 ha.

Iso Majajärven rannalla sijainnut Majajärven metsätyökämpä talousrakennuksineen on merkitty voimassa olevassa ranta-asemakaavassa RA-lomarakenuspaikaksi. Rakennuksille myönnettiin purkulupa niiden huonokuntoisuuden vuoksi. Purkutytöt on suoritettu ja suunnittelualue on nyt kokonaisuudessaan metsätalouskäytössä. Lomarakenuspaikka on sijainnut alkuperäisessä kaavassa osittain valtakunnallisesti arvokkaalla kallioalueella, josta se on nyt kaavamuutoksella siirretty Pieni Majajärven ranta-alueelle, jolla ei ole erityisiä luontoarvoja. Pieni Majajärvelle osoitettu RA-rakennuspaikan rakentamiseen osoitettu alue on korkealla ja alueen topografiasta johtuen lähes näkymättömissä järven suunnalta. Kaavaehdotukseen osoitetun rakennuspaikan läheisyyteen on perustettu monimuotoinen kosteikkoalue (riistapelto), jolle on metsäajoura osittain jo valmiina Lehmustieltä. RA-rakennuspaikka on osoitettu Pieni Majajärvelle myös helpottamaan kosteikon ylläpitoa ja valvontaa.

Lisätään kaavamääräyksiin: Tonttien rakentamaton osa on säilytettävä luonnonmukaisena ja rakennusten ja rannan välissä on säilytettävä suojapuustoa.

- Kaavamuutoksen rakennusoikeusmääräykset ovat Ylöjärven kaupungin nykyisen rantasuunnittelukäytännön mukaiset. Ei merkitä loma-asunnon enimmäiskerrosalaa.

Tampereella 4.9.2020

Ympäristösuunnittelu Oy

Mika Heikkilä
Maanmittausteknikko

Ranta-asemakaavan muutoksen tilastotiedot
4.12.2020

Rantaviivan pituus (km) 3,46
 Rakennuspaikat (lkm) Omarantaiset 2 Ei-omarantaiset
 Lomarakennuspaikat (lkm) Omarantaiset 1 Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala (ha)	Pinta-ala (%)	Rakennuspaikat (lkm)	Kerrosala (k-m ²)	Tehokkuus (e)	Pinta-alan muutos (ha +/-)	Kerrosalan muutos (k-m ² +/-)
Yhteensä	37,6103	100,0	2	650	0,03	0,0000	120
A yhteensä							
P yhteensä							
Y yhteensä							
C yhteensä							
K yhteensä							
T yhteensä							
V yhteensä						-1,4731	
VR						-1,4731	
R yhteensä	2,3172	6,2	2	650	0,03	-4,5543	120
RA-1	0,3301	14,2	1	150	0,05	-1,0971	20
RM	1,9871	85,8	1	500	0,03	-3,4572	100
L yhteensä							
E yhteensä							
S yhteensä							
M yhteensä	35,2931	93,8				6,0274	
M	35,2931	100,0				6,0274	
W yhteensä							